

## Interessenter

### Høring - implementering av direktiv 2009/73/EF (gassmarkedsdirektivet)

I tråd med krav i Naturgassloven ([Lov om endringer i naturgassloven \(tredje energimarkedspakke\) - Lovdata](#)) og tilhørende forskrift har Gasnor utarbeidet retningslinjer og krav for tilgang til det lokale rørnettet på Haugalandet.

De aktuelle dokumentene følger vedlagt, frist for eventuelle kommentarer er satt til mandag 8.11.2021 og sendes til:

Gasnor AS  
Postboks 63  
4299 Avaldsnes

Med hilsen  
for Gasnor AS

Eilef Stange  
CEO

## GENERELLE KONTRAKTSVILKÅR FOR TILKOBLING TIL DISTRIBUSJONSNETT FOR NATURGASS

### 1. Innledende bestemmelser

1.1 Disse generelle kontraktsvilkårene («**Kontraktsvilkårene**») gjelder for tilkobling til Distribusjonsnettet for Kunder som driver nærings-/industriell virksomhet. Andre vilkår gjelder for forbrukere – det vil si fysiske personer som ikke hovedsakelig handler som ledd i næringsvirksomhet (se Naturgassforskriften § 1-3).

1.2 Kontraktsvilkårene gjelder inntil videre. Systemoperatøren har rett til å gjøre endringer i Kontraktsvilkårene med virkning for Kunden to måneder etter at Kunden er varslet om endringene. Varsel om slike endringer skal gis skriftlig.

1.3 Hvis det er avvik mellom bestemmelsene i Kontraktsvilkårene og en skriftlig avtale inngått mellom partene etter at Kontraktsvilkårene trådte i kraft, skal bestemmelsene i den skriftlige avtalen ha forrang.

1.5 Følgende definisjoner skal gjelde i disse Kontraktsvilkårene:

1. “**Avtalen**” skal bety kontraktsformularet, vedleggene til kontraktsformularet og Kontraktsvilkårene. Med «kontraktsformularet» forstås den/de dokumenter hvor Kunden og Systemoperatøren forplikter seg til å foreta tilknytning av Kundens anlegg til Distribusjonsnettet.
2. “**Distribusjonsnettet**” skal bety distribusjonsnett for naturgass på og i tilknytning til «Snurrevarden».
3. “**Konfidensiell Informasjon**” skal bety all informasjon utvekslet mellom partene i forbindelse med Avtalen som ikke er offentlig tilgjengelig.
4. “**Kunde**” skal bety en kontraktspart med nærings- industriell virksomhet som ønsker å motta Naturgass via Distribusjonsnettet.
5. “**Naturgass**” skal bety metangass.
6. “**Naturgassforetak(et)**» skal bety den/de som selger Naturgass til Kunden med levering via Distribusjonsnettet.
7. “**Systemoperatøren**” skal bety den som er utpekt som systemoperatør av OED etter Naturgasslovens § 5.
8. “**Tildelt Naturgassforetak**” skal bety det Naturgassforetaket som selger Naturgass til de Kunder som ikke selv har valgt et Naturgassforetak for levering gjennom Distribusjonsnettet. Det Tildelte Naturgassforetaket utpekes av Systemoperatøren etter bestemmelsene i Artikkel 8.3 og 8.4.

### 2. Tilkobling

2.1 Tilkobling av Kundens anlegg til Distribusjonsnettet er underlagt naturgassloven med forskrifter, Avtalen og de til enhver tid gjeldende gebyrbestemmelser, tekniske bestemmelser og bestemmelser utstedt av offentlige myndigheter.

2.2 Systemoperatøren bestemmer trykk, dimensjoneringsdata og teknisk design for tilkoblingspunktet. Dersom endringer i disse faktorene etter Avtalens inngåelse medfører kostnader for Kunden til utskifting av deler ved Kundens anlegg, skal direkte, forhåndsgodkjente kostnader dekkes av Systemoperatøren i den grad kostnadene er rimelige og nødvendige, med fradrag for verdien av oppgraderinger/påkostninger og hensyntatt den aktuelle delens alder og tilstand. Dersom

endringene i nevnte faktorer er foranlediget av nye eller endrede offentligrettslige krav, enten disse er varslet eller trådt i kraft, bortfaller Systemoperatørs plikt til kostnadsdekning.

2.3 Tilførsel av Naturgass til tilkoblingspunktet er ikke del av Systemoperatørens forpliktelser etter Avtalen, og er et forhold mellom Kunden og Naturgassforetaket. Kunden er kjent med at Systemoperatøren har rett til å begrense eller suspendere tilførsel av Naturgass til Kundens tilkoblingspunkt, og Kunden forplikter seg til å ikke å rette krav mot Systemoperatøren for stanset eller redusert tilførsel av Naturgass og/eller for Naturgassens kvalitet. Med mindre stans i forsyningen skyldes manglende vedlikehold eller andre forhold som Systemoperatøren med all rimelighet burde ha forutsett skal ethvert slik krav rettes mot Naturgassforetaket.

### **3. Anlegg**

3.1 Distribusjonsnettet samt anlegg og eiendeler som i henhold til Artikkel 3.4 og 3.5 nedenfor er utpekt som Systemoperatørs anlegg/innretning, eies av Systemoperatøren. Alt annet i grensesnittet mellom Distribusjonsnettet og Kundens anlegg anses som del av Kundens anlegg som Kunden har ansvaret for i alle henseende, herunder ansvar for dekning av alle kostnader som kan tilskrives dette.

3.2 Kunden skal ikke bruke sitt anlegg på en måte som kan medføre skade på, eller i forstyrrelser i, Distribusjonsnettet eller forsyningssikkerheten for andre Kunder, og er ansvarlig for ethvert tap som måtte oppstå som følge av slik bruk.

3.3 Partene skal uten ugrunnet opphold varsle hverandre om driftsforstyrrelser, lekkasjer og andre forhold som kan påvirke den annen parts anlegg. Systemoperatøren er likevel fritatt fra opplysningsplikt om forhold som Naturgassforetaket er ansvarlig for å gi Kunden.

#### ***Systemoperatørs anlegg***

3.4 Systemoperatøren skal, mot et tilkoblingsgebyr, besørge tilkobling til Kundens anlegg. Tilkoblingsgebyret skal dekke Systemoperatørens faktiske kostnader i forbindelse med tilkoblingen. Systemoperatøren eier koblingspunktet og fastsetter stedet for dette etter konsultasjon med Kunden. Hvis Kunden ønsker et annet koblingspunkt/sted, eller økt kapasitet, skal Systemoperatøren imøtekomme dette mot en separat kompensasjon for eventuelle tilleggskostnader som kan oppstå i forbindelse med tiltaket. Systemoperatøren har likevel rett til å nekte å imøtekomme Kundens ønske når det foreligger rimelige grunner for dette.

3.5 Systemoperatøren har rett til å installere og oppbevare utstyr som er nødvendig for tilførsel av Naturgass, målere og annet forbrukskontrollutstyr, heretter «måleanlegget». Plasseringen av måleanlegget fastsettes av Systemoperatøren i samråd med Kunden, og Kunden skal gjøre måleanlegget tilgjengelig for Systemoperatøren kostnadsfritt. Måleanlegget tilhører Systemoperatøren (uavhengig av om dette er underlagt tilkoblingsgebyr eller tilsvarende avgift) og kan kun håndteres av Systemoperatøren eller en tredjepart engasjert av Systemoperatøren.

3.6 Kunden skal sørge for at den delen av Systemoperatørens anlegg som er tilgjengelig, lett kan nås av Systemoperatøren. Systemoperatørens forseglinger skal ikke brytes. Hvis dette skjer, kan Systemoperatøren stenge tilførselen av Naturgass til Kundens tilkoblingspunkt og/eller iverksette rettslige skritt, inkludert politianmeldelse.

#### ***Kundens anlegg***

3.7 Alt arbeid ved Kundens anlegg skal utføres i samsvar med instruks gitt av Systemoperatøren og andre bestemmelser som til enhver tid måtte gjelde. Et autorisert gassinstallasjonsselskap må være

engasjert for å utføre arbeidet, herunder tilkobling av gassforsyning og tilkobling av annet utstyr og forbruksvarer.

3.8 Tilkobling av Kundens anlegg til Distribusjonsnettet kan ikke utføres uten skriftlig samtykke fra Systemoperatør. Dette gjelder også eventuelle utskiftninger, endringsarbeid eller tiltak for utbygging som finner sted på Kundens anlegg. Kundens anlegg kan heller ikke tas i bruk uten skriftlig samtykke fra Systemoperatøren.

3.9 Systemoperatøren har rett til å kreve at Kunden for egen regning og risiko endrer Kundens anlegg på den måten som kreves av Systemoperatøren for å oppnå forsvarlig driftsforhold og til enhver tid tilfredsstillende de bestemmelser måtte gjelde.

3.10 Kunden skal uten ugrunnet opphold varsle Systemoperatøren om eventuelle endringer i bruken av Kundens anlegg, eiendom eller bygningsmasse, eller andre forhold som kan påvirke Distribusjonsnettet, Systemoperatøren, andre Kunder eller det som er avtalt mellom partene.

3.11 Systemoperatøren, eller en tredjepart engasjert av Systemoperatøren, skal til enhver tid gis tilgang til Kundens anlegg.

3.12 Kostnader til inspeksjon, kontroller og/eller arbeid utført av akkreditert tredjepart ved Kundens anlegg skal dekkes av Kunden.

#### **4. Måling, innsamling og rapportering av måledata, og fakturering**

##### ***Måling***

4.1 Mengden Naturgass som leveres av Naturgassforetaket til Kunden via Distribusjonsnettet skal registreres av Systemoperatørens måleutstyr.

4.2 Hvis måleutstyret inkluderer en strømningsmåler med volumomformer eller fjernleser, og registrering av måledataene ikke er i overenskomst med de innsamlede måledataene, skal volumet fastsettes til det volum av Naturgass i standardkubikkmeter ( $\text{Sm}^3$ ) som er registrert av strømningsmåleren.

4.3 Dersom Kunden har grunn til å anta at det er feil eller skade på måleutstyret, skal dette meldes til Systemoperatøren uten ugrunnet opphold. Kunden har da rett til å kreve at måleutstyret testes. Testing utføres av Systemoperatøren eller av en tredjepart som er engasjert av Systemoperatøren og godkjent av Kunden. Kunden har imidlertid rett til å be om at testingen utføres eller kontrolleres av en upartisk ekspert som partene utpeker i fellesskap.

4.4 Målerregistrering og feilmarginer skal være i samsvar med måleinstrumentdirektivet. Hvis testing påviser at dette ikke er tilfelle, eller det av andre årsaker er registrert uriktige volumer, skal måledataene korrigeres og varsles Kundens Naturgassforetak, og uttaket av Naturgass skal i alle relasjoner anses å tilsvare de korrigerte verdiene. Systemoperatøren har likevel ikke plikt til å foreta korreksjon for tidsperioden før 1. januar 2022, og aldri lengre tilbake enn tolv kalendermåneder.

4.5 Hvis testing skjer på Kundens anmodning og det ikke er grunnlag for korreksjon etter art. 4.4, skal Kunden kompensere Systemoperatøren for påløpte kostnader til testing og/eller kontroll av testresultater. Ellers dekkes kostnadene ved testing av Systemoperatøren. Systemoperatøren skal forut for testingen varsle Kunden om estimert kostnad for testingen.

##### ***Innsamling og rapportering av måledata***

4.6 Med mindre annet følger av offentligrettslige lover og regler, skal innsamling av måledata gjennomføres på det tidspunktet og på den måten Systemoperatøren fastsetter. Kunden skal innen fastsatte tidsfrister rapportere måledata. Kunden skal gis mulighet til å rapportere måledata til Systemoperatøren via telefon eller e-post.

Innsamling av måledata skal utføres av Systemoperatøren minst én gang per kvartal og alltid når en måler byttes ut, eller i samsvar med måleinstrumentdirektivet. Innsamling av måledata skal også utføres den dagen et skifte av Kundens Naturgassforetak finner sted, samt den dagen avtalen med/leveransene av Naturgass fra Systemoperatøren og/eller et Naturgassforetak opphører. Hvis innsamling av måledata ikke er praktisk mulig den aktuelle dagen, skal det senest skje innen fem virkedager.

Dersom Systemoperatøren ikke kan gjennomføre innsamling av måledata i henhold til ovenstående, måleutstyret ikke fungerer, måleutstyret har registrert et volum levert Naturgass som avviker fra det faktiske volumet som leveres Kunden, eller det har oppstått en feil ved innsamling av måledata, skal Systemoperatøren estimere Kundens uttak av Naturgass. Anslaget skal baseres på uttaket de siste tolv kalendermåneder, med mindre en alternativ beregningsmetode gir et mer korrekt tall.

Systemoperatøren har rett til å belaste Kunden for rimelige kostnader som oppstår i forbindelse med innsamling av måledata på en annen måte enn den som er angitt ovenfor, eksempelvis dersom Systemansvarlig må foreta fysisk avlesning hos Kunden, men med unntak av måling av datainnsamling i forbindelse med suspensjon av forsyning i henhold til 6.3 nedenfor. Systemoperatørens plikt til å rapportere måledataene er lovregulert.

Måledataene skal danne grunnlag for fakturering for uttak av Naturgass, og Systemoperatøren har rett til å dele alle måledata og/eller estimat relatert til Kunden til Kundens Naturgassforetak.

## **5. Betaling**

5.1 Kunden skal betale et gebyr for tilkobling til Distribusjonsnettet fastsatt av Systemoperatøren, og andre kostnader som Kunden er ansvarlig for etter Avtalen. Systemoperatøren fakturerer Kunden med 30 dagers forfall. Ved Kundens manglende eller forsinkede betaling har Systemoperatøren krav på forsinkelsesrente i henhold til forsinkelsesrenteloven fra og inkludert forfallsdato til, men eksklusiv, den dato beløpet ble mottatt av Systemoperatøren.

5.2 Hvis Kunden begynner å bruke Naturgass ved tilkoblingspunktet uten å ha gyldig avtale med et Naturgassforetak, skal Kunden betale for Naturgassen og bruk av gassnettet til Tildelt Naturgassforetak, og uttaket skal anses å være regulert av vilkårene og betingelsene som gjelder for leveranser fra Tildelt Naturgassforetak. Systemoperatøren har rett til å stoppe tilførsel av Naturgass til det aktuelle tilkoblingspunktet frem til en avtale med et Naturgassforetak foreligger og kreve dekket alle kostnader Systemoperatøren påføres som følge av at tilkoblingspunktet er tatt i bruk uten avtale med Naturgassforetak.

## **6. Suspensjon av Naturgassforsyning (frakobling) og gjenkobling**

6.1 Hvis Kundens Naturgassforetak ikke betaler Systemoperatøren for bruk av gassnettet innen forfall, forsømmer sin plikt til å stille sikkerhet eller ikke foretar den avtalte forskuddsbetaling, og pliktbruddet ikke er av større mindre karakter, har Systemoperatøren rett til å suspendere tilførselen av Naturgass til Kunden. Suspensjon kan også finne sted hvis Kunden foretar en uaktsom handling eller unnlatelse som kan medføre risiko for Distribusjonsnettet, Systemoperatøren og/eller andre Kunder, for eksempel sikkerhetsrisiko (herunder unnlatelse av oppfølging av pålegg etter inspeksjon).

Generelle kontraktsvilkår for tilkobling til distribusjonsnett for naturgass

6.2 Før Systemoperatør kan treffe de tiltak som er fastsatt i 6.1 ovenfor, skal Kunden gis rimelig varsel, og ved Kundens eget pliktbrudd, tid til å rette forholdet. Denne tidsperioden skal være minst 15 dager fra datoen varselet er gitt.

6.3 Suspensjon av forsyning kan også iverksettes dersom Kunden misligholder betingelsene i sin avtale med Naturgassforetaket og misligholdet gir Naturgassforetaket rett til å be Systemoperatøren om at forsyningen suspenderes. Ansvar for at suspensjonen er rettmessig hviler alltid på den parten som har bedt om tiltaket. Suspensjon skal ikke skje i den utstrekning kravet er gjenstand for en tvist.

6.4 Kunden har rett til å kreve at suspensjon som nevnt i Artikkel 6.3 opphører når Kunden/Kundens Naturgassforetak har rettet forholdet og Kunden og/eller Kundens Naturgassforetak har betalt kostnadene som Systemoperatøren pådrar seg i forbindelse med suspensjonen og opphøret av denne. Hvis forsyningen er suspendert på forespørsel fra Naturgassforetaket, blir den likevel bare gjenopprettet etter forespørsel fra Naturgassforetaket.

6.5 Systemoperatøren har rett til å si opp Avtalen med en måneds skriftlig varsel til Kunden og Naturgassforetaket dersom levering til Kunden er suspendert i henhold til 6.1 ovenfor, eller ved skriftlig varsel med umiddelbar virkning hvis Kunden eller Kundens Naturgassforetak er erklært konkurs, suspenderer betalinger, inngår akkordforhandlinger, inngår likvidasjon, eller en av partenes finansielle tilstand er slik at det med rimelighet kan antas at selskapets forpliktelser ikke vil bli rettidig betalt.

Systemoperatøren har krav på erstatning for skader og tap påført Systemoperatøren og/eller Distribusjonsnettet som følge av Kundens og/eller Leverandørens mislighold, og/eller termineringen.

6.6 Ved oppsigelse av avtalen forplikter Kunden seg til å yte Systemoperatøren all rimelig assistanse, og umiddelbart gi Systemoperatøren tilgang til lokalene der Systemoperatørens anlegg er installert for demontering og fjerning. Kunden skal kompensere Systemoperatøren for alle kostnader forbundet med demontering og fjerning av nevnte anlegg dersom Systemoperatør har sagt opp avtalen i henhold til 6.5 ovenfor. Systemoperatøren er ikke forpliktet til å tilbakeføre området der anlegget var installert til opprinnelig tilstand.

## **7. Tildeling av tomt etc.**

7.1 For å legge til rette for bygging og oppbevaring, installasjon og drift samt vedlikehold og reparasjon, av Systemoperatørens anlegg, skal Kunden stille til disposisjon areal i nødvendig utstrekning og gi Systemoperatøren tilgang til de aktuelle eiendommene. Dette inkluderer rett til å kutte ned trær og busker som utgjør en fare eller hindring for anleggene. Dersom det er klart at Kunden vil påvirkes av et tiltak, skal Systemoperatøren konsultere med Kunden før det aktuelle tiltaket gjennomføres.

7.2 Hver av partene skal være ansvarlig for tap eller skade på eget personell og eiendom som måtte oppstå som følge av eller i forbindelse med Systemoperatørens arbeid på eller i tilknytning til Kundens anlegg, uten hensyn til skyld. Dette gjelder likevel ikke ved tap eller skade som er voldt med forsett.

Hver av partene skal forsikre sitt personell og sin eiendom, og sørge for at assurandørene fraskriver seg regressrett overfor den annen part.

7.3 Kunden er forpliktet, på forespørsel fra Systemoperatøren, til å signere nødvendige avtaler og dokumenter og ellers bidra til å sikre at Systemoperatøren får og kan registrere nødvendige rettigheter for sine anlegg på eiendommen.

7.4 Hvis Kunden er i besittelse av en eiendom annet enn gjennom eierskap, har Kunden plikt, så langt det er mulig, til å sikre at Systemoperatøren får de samme rettighetene som dersom Kunden hadde vært eier av eiendommen.

7.5 Kunden skal avstå fra å sette opp en bygning, endre bakkenivå eller treffe andre tiltak som kan sette funksjonen eller driften av Systemoperatørens anlegg i fare. Kunden skal dekke tap eller skade på Systemoperatørens anlegg dersom tapet eller skaden skyldes Kundens uaktsomhet eller uaktsomhet hos noen Kunden er ansvarlig for, herunder Kundens leverandører.

7.6 Dersom Kunden krever fjerning eller forsegling av Systemoperatørens anlegg, eller andre endringer i Systemoperatørens anlegg, skal Systemoperatøren søke å sikre at dette gjøres med mindre det foreligger faktiske hindringer av teknisk karakter som forhindrer eller vanskeliggjør dette. Kunden skal betale alle kostnader, skader og tap som oppstår som følge av slik fjerning, forsegling eller endring. Dersom Kunden varsler Systemoperatøren om at retten til å få fjernet eller forseglet Systemoperatørens anlegg skal utøves, har Kunden også plikt til samtidig å gi seks måneders skriftlig varsel om oppsigelse av Avtalen, jf. Artikkel 9.1.

7.7 Systemoperatøren har på eget tiltak rett til å fjerne eller forsegle Systemoperatørens anlegg hvis dette ikke er i drift eller er planlagt å være i drift. Systemoperatøren er i så fall ansvarlig for kostnadene ved fjerning eller forsegling av anlegget. Kostnadene ved fjerning eller forsegling etter denne Artikkel 7.7 deles likt mellom Systemoperatøren og Kunden. Med mindre annet er avtalt, er det Systemoperatøren som skal gjennomføre tiltakene. Dersom Systemoperatøren varsler Kunden om at retten til å fjerne Systemoperatørens anlegg skal utøves, har Systemoperatøren også plikt til samtidig å gi seks måneders skriftlig varsel om oppsigelse av Avtalen, jf. Artikkel 9.1.

## **8. Overdragelse av Avtalen, skifte av Naturgassforetak, Tildelt Naturgassforetak**

8.1 Dersom OED utpeker ny Systemoperatør, har Systemoperatøren rett til, uten Kundens samtykke, å overdra Avtalen til den nye Systemoperatøren. Kunden skal informeres om en slik overføring av Avtalen på en passende måte, og overføringen skal skje uten kostnader for Kunden.

8.2 Kunden har rett til å skifte Naturgassforetak. Naturgassforetaket varsler Systemoperatøren om dette i form av skriftlig varsel. Systemoperatøren er forpliktet til å gjennomføre skiftet av Naturgassforetak på datoen som er avtalt mellom Naturgassforetaket og Kunden, med mindre meldingen fra Naturgassforetaket er mottatt av Systemoperatøren mindre enn 21 dager før skiftet er avtalt å skulle finne sted. I så tilfelle skal skiftet foretas innen 21 dager etter mottak av varsel. Hvis skiftet av Naturgassforetak ikke er varslet på foreskrevet måte, vil ikke Systemoperatøren ha plikt til å gjennomføre skiftet.

8.3 Hvis en Kunde ikke har en forsyningsavtale med et Naturgassforetak, er Systemoperatøren forpliktet til å henvise Kunden til et Naturgassforetak (Tildelt Naturgassforetak). Dersom Naturgassforetaket motsetter seg dette, skal Systemoperatøren utpeke et annet Naturgassforetak. Systemoperatøren må umiddelbart varsle Kunden om hvem som er utpekt som Tildelt Naturgassforetak, og om at Kunden har mulighet til å bytte Naturgassforetak.

8.4 Dersom Systemoperatør presenterer henvisning til Kunden etter Artikkel 8.3 ovenfor, skal Systemoperatøren senest samtidig varsle det Tildelte Naturgassforetak.

## **9. Varighet, oppsigelse, endringer og tillegg**

9.1 Med mindre annet er avtalt, kan Avtalen skriftlig sies opp av Kunden med seks hele kalendermåneders skriftlig varsel. Systemoperatør skal skriftlig bekrefte mottak av Kundens oppsigelse og angi datoen for Avtalens opphør. Artikkel 10.2 fortsette å gjelde etter Avtalens avslutning.

## **10. Generelle bestemmelser**

### **10.1 Notifikasjoner og meddelelser**

Alle varsler, krav og andre meldinger (heretter «meddelelser») som skal gis i henhold til Avtalen skal gis skriftlig til vedkommende parts representant som angitt i Avtalen eller som endret etter skriftlig varsel. Meddelelser skal være på norsk eller engelsk.

Meddelelser kan kommuniseres ved direkte levering, post og ved bruk av elektronisk korrespondanse. Ved bruk av elektronisk korrespondanse, skal partene benytte en anerkjent internasjonal standard for elektronisk overføring av dokumenter som åpner for bruk av digital signatur, eller tilsvarende elektronisk sikringsmulighet, kryptering samt arkivering og gjenhenting.

### **10.2 Konfidensialitet**

Med mindre annet ikke fremgår i denne Artikkel 10.2, skal ingen part uten samtykke fra den annen part meddele tredjemann eller på annen måte spre Konfidensiell Informasjon.

Systemoperatøren har, forutsatt at mottakeren forpliktes til å behandle opplysningene konfidensielt, rett til å dele Konfidensiell Informasjon med:

- i. konsulenter, Leverandører og Underleverandører som har et rimelig behov for Konfidensiell Informasjon for å kunne utføre sitt arbeid for Systemoperatøren,
- ii. en potensiell kjøper av hele eller deler av Systemoperatørens virksomhet og/eller LNG-anlegget på Snurrevarden og/eller Distribusjonsnettet, i den grad kjøperen har et rimelig og legitimt behov for Konfidensiell Informasjon.

Kunden har, forutsatt at mottakeren forpliktes til å behandle opplysningene konfidensielt, rett til å dele Konfidensiell Informasjon med

- i. konsulenter, Leverandører og Underleverandører som har et rimelig behov for Konfidensiell Informasjon for å kunne utføre sitt arbeid for Kunden, og
- ii. en potensiell kjøper av hele eller deler av Kundens virksomhet, i den grad kjøperen har et rimelig og legitimt behov for Konfidensiell Informasjon.

Begge Parter har, forutsatt at mottakeren forpliktes til å behandle opplysningene konfidensielt, rett til å dele Konfidensiell Informasjon med

- i. Naturgassforetak som leverer, har levert eller skal levere Naturgass til Kunden, såfremt dette er nødvendig i forbindelse med utførelsen av partens forpliktelser i henhold til
  - Avtalen,
  - Kundens avtale med Naturgassforetaket, eller
  - Systemoperatørens avtale med Naturgassforetaket,
- ii. offentlige myndigheter i den utstrekning dette er nødvendig i henhold til gjeldende lovgivning,
- iii. sine respektive Agent(er) og Tilknyttede Enheter, og

Generelle kontraktsvilkår for tilkobling til distribusjonsnett for naturgass



- iv. egne rådgivere og finansinstitusjoner.

Konfidensiell Informasjon som er blitt anonymisert og sammenstilt med andre Kunders konfidensielle informasjon skal ikke anses som Konfidensiell Informasjon.

### **10.3 Hindringer for oppfyllelse av avtalen (force majeure)**

En part er ikke forpliktet til å oppfylle Avtalen hvis oppfyllelsen er vesentlig forhindret som følge av hindringer utenfor partens kontroll som parten ikke med rimelighet kan overvinne virkningen av. Hindringer inkluderer, men er ikke begrenset til, krig, ekstreme værforhold, offisielle beslutninger, pandemi, forstyrrelser i det generelle gassoverføringssystemet, svikt i leveranser eller tilgjengelig arbeidskraft, eller andre hendelser av eksepsjonell karakter som har en betydelig innvirkning på oppfyllelsen av avtalen.

Den part som vil påberope seg force majeure, skal så snart som mulig gi den annen part varsel om force majeure-situasjonen.

### **10.4 Lovvalg og tvisteløsning**

Avtalen er underlagt norsk rett.

Twister mellom Systemoperatøren og Kunden om Avtalen som ikke løses i minnelighet kan bringes inn for de alminnelige domstoler. Rett vernetting er Haugaland og Sunnhordland tingrett.

## PROSEDYRE FOR KVALIFISERING AV NATURGASSFORETAK FOR ADGANG TIL, OG TILDELING AV KAPASITET I, DISTRIBUSJONSNETT FOR NATURGASS

### 1. Definisjoner

1. “**Distribusjonsnett**” skal bety Gasnors fasiliteter på Snurrevarden for å motta og transportere Naturgass samt lavtrykks rørnett og andre fasiliteter for relevering til sluttbrukere.
2. “**Systemoperatøren**” skal bety den som er utpekt til Systemoperatør av OED etter naturgasslovens § 5

### 2. Naturgassforetakets forespørsel

Et naturgassforetak som ønsker adgang til bruk av kapasitet i Distribusjonsnettet, skal sende skriftlig forespørsel om dette til Systemoperatøren. Forespørselen skal inneholde følgende informasjon:

- i. Navn på foretaket
- ii. Organisasjonsnummer
- iii. Adresse
- iv. Hvilke tjenester som etterspørres og varighet
- v. Relevant teknisk informasjon, herunder naturgassens spesifikasjon og antatt volum

### 3. Systemoperatørens saksbehandling

3.1 Systemoperatøren skal ved mottak av forespørsler fra naturgassforetak om adgang til bruk av kapasitet i Distribusjonsnettet behandle slike forespørsler innen rimelig tid.

3.2 Systemoperatørens vurdering av naturgassforetakets forespørsel skal baseres på vilkårene i artikkel 4.

3.3 Systemoperatørens svar skal reflektere innholdet i forespørselen og gi opplysninger om hvilke tjenester som eventuelt kan ytes, samt annen relevant informasjon.

### 4. Vilkår for adgang til Distribusjonsnettet

#### 4.1 Ledig kapasitet

Systemoperatøren kan avvise forespørsel om adgang til bruk av kapasitet i Distribusjonsnettet dersom det ikke er tilstrekkelig ledig kapasitet i Distribusjonsnettet.

Med «ledig kapasitet» forstås total kapasitet minus den kapasitet som er booket gjennom allerede eksisterende transportavtaler.

Dersom det er flere som ønsker å reservere kapasitet i Distribusjonsnettet, og det ikke er tilstrekkelig kapasitet til alle, er det den som først inngår en transportavtale med Systemoperatøren som tildeles den tilgjengelige kapasiteten.

#### 4.2 Tekniske krav

Det er et vilkår for rett til bruk av kapasitet i Distribusjonsnettet at naturgass for transport har spesifikasjoner som med rimelighet er forenlige med tekniske krav for, og hensynet til effektiv drift av, Distribusjonsnettet. Systemoperatøren kan nekte adgang når vilkårene for rett til bruk etter denne bestemmelsen ikke er oppfylt.

### **4.3 Krav om dokumentasjon på finansiell bæreevne; sikkerhetsstillelse**

#### **4.3.1 Vurdering på tidspunktet for forespørselen**

Operatøren kan nekte et naturgassforetak adgang til Distribusjonsnettet dersom vilkårene i denne bestemmelsen ikke er oppfylt.

Systemoperatøren skal gjennomføre kredittvurdering av naturgassforetaket som ønsker tredjepartsadgang.

Kredittvurderingsfirmaene som kan benyttes er Standard & Poor's, Moody's og Fitch.

Dersom naturgassforetaket gis følgende kredittvurdering, vil det normalt anses kvalifisert for tredjepartsadgang til Distribusjonsnettet:

- Standard & Poor's: BBB eller høyere
- Moody's: Baa2 eller høyere
- Fitch: BBB eller høyere

Naturgassforetak som anses kvalifisert for tredjepartsadgang basert på denne kredittvurderingen skal stille bankgaranti tilsvarende tre måneders tariffbetaling, basert på tildelt kapasitet og gjeldende tariff på avtaletidspunktet, senest innen signering av transportavtalen.

Dersom naturgassforetaket ikke har kredittvurdering eller kredittvurderingen ikke tilfredsstiller ovennevnte krav, vil Systemoperatøren foreta en kredittvurdering av naturgassforetakets morselskap.

Dersom morselskapet tilfredsstiller ovennevnte krav, vil naturgassforetaket normalt anses kvalifisert for tredjepartsadgang til Distribusjonsnettet såfremt morselskapet på vegne av naturgassforetaket utsteder en morselskapsgaranti tilsvarende 24 måneders tariffbetaling.

Dersom verken naturgassforetaket eller morselskapet har kredittvurdering, eller dersom kredittvurderingen av morselskapet ikke tilfredsstiller ovennevnte krav, vil naturgassforetaket normalt anses kvalifisert for tredjepartsadgang til Distribusjonsnettet dersom det stilles bankgaranti for 24 måneders tariffbetaling av en bank som tilfredsstiller følgende krav:

- Standard & Poor's: A- eller høyere
- Moody's: A3 eller høyere
- Fitch: A- eller høyere

Systemoperatøren har, uten hensyn til kredittvurdering og sikkerhetsstillelse, rett til å godkjenne eller nekte kreditt, samt kreve tilleggssikkerhet, basert på sin egen rimelige vurdering av naturgassforetakets kredittverdighet.

#### 4.3.2 Senere kredittvurderinger

Dersom naturgassforetakets forpliktelser i henhold til den aktuelle transportavtalen på noe tidspunkt skulle overstige kredittgrensen angitt i morselskapsgarantien/bankgarantien, har Systemoperatøren rett til å kreve økning av garantiens pålydende. Hvis naturgassforetaket ikke etterkommer slik krav om økning, kan Systemoperatøren redusere naturgassforetakets kapasitetsrettigheter slik at disse samsvarer med beløpet i sikkerhetsstillelsen.

Systemoperatøren vil gjennomføre ny kredittvurdering årlig og ellers når det anses nødvendig, og kan kreve fremlagt dokumentasjon innen nærmere angitte frister. Dersom Systemoperatøren finner at naturgassforetaket og/eller morselskapet ikke lenger oppfyller kravene i denne bestemmelse, kan Systemoperatøren suspendere eller avslutte Systemoperatørens avtaleforhold.

#### 5. Konfidensialitet

Hver av partene skal bevare taushet om opplysninger utvekslet i forbindelse med naturgassforetakets forespørsel om adgang til bruk av Distribusjonsnettet og Systemoperatørens vurdering av denne, med mindre annet følger av lovbestemt opplysningsplikt. Systemoperatøren har likevel rett til å konferere med Gassco AS i den grad dette er nødvendig for tekniske avklaringer i relasjon til forespørselen og behandlingen av denne.

#### 6. Tvister

Tvist mellom Systemoperatøren og naturgassforetaket om vurderingen av adgang til Distribusjonsnettet kan bringes inn til reguleringsmyndigheten (NVE) for avgjørelse.

## TRANSPORTAVTALE FOR NATURGASS

### 1. PARTENE

Partene i denne avtale («Transportavtalen») er:

| <b>EIER OG OPERATØR AV DISTRIBUSJONSNETTET («SYSTEMOPERATØREN»)</b> |           |
|---------------------------------------------------------------------|-----------|
| Firmanavn                                                           | Gasnor AS |
| Org.nr.                                                             |           |
| Postadresse                                                         |           |
| Kontaktperson                                                       |           |
| E-post                                                              |           |
| <i>med kopi til</i>                                                 |           |

| <b>BRUKER AV DISTRIBUSJONSNETTET («NATURGASSFORETAKET»)</b> |  |
|-------------------------------------------------------------|--|
| Firmanavn                                                   |  |
| Org.nr.                                                     |  |
| Postadresse                                                 |  |
| Kontaktperson                                               |  |
| E-post                                                      |  |
| <i>med kopi til</i>                                         |  |

Dersom en av Partene ønsker å bytte kontaktperson, skal Parten skriftlig varsle den andre Part om dette minst ti dager før endringen trer i kraft.

### 2. AVTALEDOKUMENTER

Transportavtalen består av:

- Dette Kontraktsformularet
- Reservert Kapasitet
- Generelle Betingelser for Transporttjenester i Distribusjonsnettets («Generelle Betingelser»)
- Vedleggene til Generelle Betingelser.

Ved motstrid skal dokumentene som utgjør Transportavtalen gis følgende prioritet:

1. Dette Kontraktsformularet
2. Generelle Betingelser
3. Vedleggene til Generelle Betingelser i den rekkefølge de fremstår
4. Reservert Kapasitet i Reservasjonsperioden

### 3. ENDRINGER AV TRANSPORTAVTALEN

De Generelle Betingelsene er godkjent av RME, og endringer i de Generelle Betingelsene skal skje i henhold til de prosedyrer som følger av naturgassforskriften § 3-1. De til enhver tid gjeldende Generelle Betingelser er tilgjengelige på Systemoperatørens hjemmeside.

### 4. KORT BESKRIVELSE AV AVTALEFORHOLDET

Naturgassforetaket eier eller disponerer over Naturgass og leverer Naturgass inn i Distribusjonsnettet på Leveringspunktet. Systemoperatøren er leverandør av Transporttjenester til Naturgassforetaket og eier av Distribusjonsnettet, og releverer Naturgass til Naturgassforetaket på Releveringspunkt(ene).

### 5. RESERVERT KAPASITET

Reservert Kapasitet for Naturgassforetaket følger vedlagt. Reservasjonsperioden er fastsatt til:

|            |        |
|------------|--------|
| Startdato: | [dato] |
| Sluttdato: | [dato] |

### 6. SIGNATURER

For Systemoperatøren:

For Naturgassforetaket:

\_\_\_\_\_  
Signatur

\_\_\_\_\_  
Signatur

Dato:

Dato:

Navn:

Navn:

Stilling:

Stilling:

**RESERVERT KAPASITET**

*[Tabell legges inn over kapasiteten i Distribusjonsnettet som tildeles Naturgassforetaket, angitt i Sm<sup>3</sup>.]*

## GENERELLE BETINGELSER FOR TRANSPORTTJENESTER I DISTRIBUSJONSNETTET

### 1 INNLEDNING

#### 1.1 Anvendelsesområde

Disse Generelle Betingelser regulerer Partenes rettigheter og plikter i forbindelse med Transporttjenestene i Distribusjonsnettet, og skal gjelde for all transport av Naturgass i Distribusjonsnettet.

Partenes rettigheter og forpliktelser i henhold til Generelle Betingelser skal være underlagt og tolkes i overensstemmelse med alle lover og regler som til enhver tid regulerer Distribusjonsnettet, herunder Naturgassloven og Naturgassforskriften.

#### 1.2 Partsforhold

Transportavtalen er inngått mellom Naturgassforetaket og Systemoperatøren, som også er eier av Distribusjonsnettet.

#### 1.3 Definisjoner

Følgende definisjoner skal gjelde for Transportavtalen:

1. **“Agent”** skal bety enhver som er utpekt av en Part til å opptre på Partens vegne i forbindelse med Partens rettigheter og forpliktelser under Transportavtalen.
2. **“Akkumulert Reservert Kapasitet”** skal bety samlet Reservert Kapasitet på det aktuelle punkt. Dersom Daglig Nominering i en periode overstiger Reservert Kapasitet, skal den største mengden for den aktuelle Dag inngå som del av Akkumulert Reservert Kapasitet.
3. **“Arbeidsdag”** skal bety enhver kalenderdag som ikke er lørdag, søndag eller offentlig fridag i Norge.
4. **“Dag”** skal bety den tidsperiode som starter kl. 06:00 én dag og slutter kl. 06:00 neste dag. Dagen skal benevnes med den dato da Dagen startet.
5. **“Daglig Nominering”** skal ha den betydning som definisjonen er gitt i Artikkel 3.3 første avsnitt, som justert i henhold til øvrige bestemmelser i Artikkel 3.3 (Nominering).
6. **“Daglig Transportforpliktelse”** skal ha den betydning som definisjonen er gitt i Artikkel 2.3 (Daglig Transportforpliktelse).
7. **“Distribusjonsnettet”** skal bety de fasiliteter som til enhver tid foreligger for å motta Naturgassforetakets Naturgass på Leveringspunktet og transportere og relevere Naturgass på Releveringspunkt(ene) i henhold til Transportavtalen. Distribusjonsnettet slik det på tidspunktet for inngåelsen av Transportavtalen foreligger er nærmere beskrevet i Systembeskrivelsen.
8. **“Force Majeure”** skal ha den betydning som er gitt definisjonen i Artikkel 11 (Force Majeure).
9. **“Konfidensiell Informasjon”** skal bety all informasjon utvekslet mellom Partene i forbindelse med Transportavtalen som ikke er offentlig tilgjengelig.
10. **“Kontraktsformularet”** skal bety kontraktsformularet som er signert av Naturgassforetaket og Systemoperatøren i forbindelse med Transporttjenestene.
11. **“Kunder”** skal bety kjøpere eller andre mottakere av Naturgass som Naturgassforetaket får relevert på Releveringspunkt(ene).



12. **“Kvalifikasjonsvilkårene”** skal bety de til enhver tid gjeldende vilkår for tredjepartsadgang til Distribusjonsnettet, utarbeidet av Systemoperatøren og godkjent av RME.
13. **“Leveringspunktet”** skal bety det punkt hvor Naturgassforetaket skal levere Naturgass til Systemoperatøren for videre Transporttjenester, som er Gassco AS’ ventilstasjon på Snurrevarden. Leveringspunktet er nærmere beskrevet i Systembeskrivelsen.
14. **“Leverandør”** skal bety enhver som har inngått avtale med en Part om å levere materiell, utstyr eller tjenester relatert til Naturgass som leveres under Avtalen, Distribusjonsnettet, LNG-anlegget eller Transporttjenestene.
15. **“Linjefyll”** skal ha den betydning som er gitt definisjonen i Artikkel 2.1 (Balansering av Distribusjonsnettet og Naturgassforetakets plikt til å levere linjefyll).
16. **“LNG-anlegget”** skal bety produksjonsanlegget for flytende naturgass lokalisert på “Snurrevarden”.
17. **“Måned”** skal bety tidsperioden som starter den første Dagen av en kalendermåned og slutter den første Dagen i den påfølgende kalendermåned.
18. **“Naturgass”** skal bety metangass.
19. **“Naturgassforskriften”** skal bety Forskrift til lov om felles regler for det indre marked for naturgass.
20. **“Naturgassloven”** skal bety Lov om felles regler for det indre marked for naturgass.
21. **“Off-spec Naturgass”** skal bety Naturgass som ikke tilfredsstiller Spesifikasjonene på Leveringspunktet og/eller Releveringspunkt(ene).
22. **“Operasjonsmanualen”** skal bety de til enhver tid gjeldende bestemmelser for driften av Distribusjonsnettet, inntatt i Vedlegg A. Ved endringer i Operasjonsmanualen skal oppdatert versjon sendes Naturgassforetaket og, i den grad den aktuelle del av Operasjonsmanualen er publisert på Systemoperatørens hjemmeside, legges ut på hjemmesiden.
23. **“Part”** skal bety enten Systemoperatøren eller Naturgassforetaket, og **“Partene”** skal bety Systemoperatøren og Naturgassforetaket.
24. **“Produktgass”** skal bety gass som oppstår fra lagringen og produksjonen av LNG ved LNG-anlegget.
25. **“Releveringspunkt(ene)”** skal bety det punkt / de punktene hvor Systemoperatøren skal relevere Naturgass til Naturgassforetaket. Releveringspunkt(ene) er nærmere beskrevet i Systembeskrivelsen.
26. **“Reservasjonsperioden”** skal bety den tidsperiode hvor Naturgassforetaket har Reservert Kapasitet.
27. **“Reservert Kapasitet”** skal bety summen av kapasitetsretter angitt i Sm<sup>3</sup> per Dag som Naturgassforetaket har på Leveringspunktet og Releveringspunkt(ene).
28. **“RME”** skal bety Reguleringsmyndigheten for energi, utpekt av Olje- og energidepartementet.
29. **“Naturgassforetaket”** skal bety det selskapet som ønsker Transporttjenester og har inngått Transportavtalen, angitt i Kontraktsformularet, eller dens godkjente etterfølger. Når begrepet **“naturgassforetak”** eller **“naturgassforetakene”** benyttes (uten stor forbokstav), refereres det til andre som transporterer Naturgass i Distribusjonsnettet, Naturgassforetaket inkludert.
30. **“Naturgassforetak-gruppen”** skal bety Naturgassforetaket, dets Agent(er), Leverandører og Underleverandører, samt de nevntes personell.

31. "**Off-spec Samlestrøm**" skal bety en strøm hvor flere naturgassforetaks Naturgass inngår, og som ikke er i henhold til Spesifikasjonene på Leveringspunktet.
32. "**Sm<sup>3</sup>**" (standard kubikkmeter) av Naturgass skal bety den mengde Naturgass som ved 15 grader Celsius og et absolutt trykk på 1,01325 bar og fritt for vanndamp utgjør et volum på én (1) kubikkmeter (m<sup>3</sup>).
33. "**Spesifikasjonene**" skal bety operasjonelle krav og kvalitetskrav til Naturgass som angitt i Operasjonsmanualen.
34. "**Systembeskrivelsen**" skal bety den detaljerte beskrivelsen av Distribusjonsnettets inntatt i Vedlegg B.
35. "**Systemoperatøren**" er den som er utpekt som systemoperatør av OED etter naturgassloven § 5.
36. "**Systemoperatør-gruppen**" skal bety eieren av Distribusjonsnettets/Systemoperatøren, den eller deres Agent(er), Leverandører og Underleverandører, samt alle nevntes personell.
37. "**Tariffer**" skal bety det vederlag som til enhver tid gjelder for Transporttjenestene.
38. "**Tilknyttede Enheter**" skal i forhold til en Part bety:
  - a. Enhet som direkte eller indirekte innehar mer enn 50 % av aksjekapitalen eller stemmene eller på annen måte direkte eller indirekte utøver kontroll med Parten,
  - b. Enheter hvor Parten direkte eller indirekte innehar mer enn 50 % av aksjekapitalen eller stemmene eller på annen måte direkte eller indirekte utøver kontroll, og
  - c. Enheter hvis aksjekapital eller stemmer direkte eller indirekte og med mer enn 50 % innehas av eller som på annen måte direkte eller indirekte kontrolleres av ett eller flere foretak som direkte eller indirekte har mer enn 50 % av aksjekapitalen eller stemmene eller på annen måte direkte eller indirekte utøver kontroll med Parten.
39. "**Transportavtalen**" skal ha den betydning som er gitt definisjonen i Kontraktsformularet.
40. "**Transportforpliktelsen**" skal ha den betydning som definisjonen er gitt i Artikkel 2.2 (Transportforpliktelsen).
41. "**Transporttjenestene**" skal bety den eller de tjenestene som tilbys Naturgassforetaket i Distribusjonsnettets av Systemoperatøren.
42. "**Underleverandør**" skal bety enhver som har inngått avtale med en Leverandør om å levere materiell, utstyr eller tjenester relatert til Distribusjonsnettets, LNG-anlegget eller Transporttjenestene.
43. "**Vedlikeholdsperiode**" skal ha den betydning som definisjonen er gitt i Artikkel 2.5 (Planlagt Vedlikehold).
44. "**Vilkår om balansering**" skal bety de til enhver tid gjeldende Vilkår om nominering i og balansering av Distribusjonsnett for Naturgass, som er en del av Operasjonsmanualen. Gjeldende versjon på avtaletidspunktet er inntatt i Vedlegg A.
45. "**År**" skal bety en tidsperiode på tolv (12) måneder som starter kl. 06:00 den 1. oktober i ett kalenderår og slutter kl. 06:00 den 1. oktober neste kalenderår. Året skal benevnes med det årstallet da Året startet.

## 1.4 Vedlegg

Disse Generelle Betingelser har følgende vedlegg:

**Vedlegg A:** Operasjonsmanualen, herunder Vilkår om balansering

**Vedlegg B:** Beskrivelse av Distribusjonsnettets (Systembeskrivelsen)

## 2 TRANSPORTFORPLIKTELSEN OG DRIFT AV DISTRIBUTJONSNETTET

### 2.1 Balansering av Distribusjonsnettets og Naturgassforetakets plikt til å levere linjefyll

Systemoperatøren skal sørge for å opprettholde balanse i Distribusjonsnettets i henhold til Vilkår om balansering.

Naturgassforetaket skal levere Naturgass til bruk i Distribusjonsnettets i henhold til sin andel av den minimumsmengde Naturgass som er nødvendig for å trykksette og opprettholde trykket i Distribusjonsnettets («Linjefyll»). Grunnlaget for beregningen av Naturgassforetaket og øvrige naturgassforetaks respektive andeler Linjefyll, og eventuelle endringer i beregningen, skal være andel Reservert Kapasitet utgjør av den totale reserverte kapasitet i Distribusjonsnettets det kommende År. Systemoperatøren kan fastsette nærmere regler om Linjefyll i Operasjonsmanualen.

### 2.2 Transportforpliktelsen – Reservert Kapasitet

Systemoperatøren har i Reservasjonsperioden plikt til å motta Naturgassforetakets volumer av Naturgass opp til Reservert Kapasitet på Leveringspunktet og til å transportere og relevere Naturgass til Naturgassforetaket på Releveringspunkt(ene) opp til Reservert Kapasitet («Transportforpliktelsen»). Transportforpliktelsen skal automatisk reduseres i den grad dette er nødvendig for å gi plass i Distribusjonsnettets til Produktgass. Produktgass skal kun gis prioritet i de perioder hvor dette er nødvendig av hensyn til sikker og forsvarlig drift av LNG-anlegget. Reduksjonen av Transportforpliktelsen skal i så fall skje forholdsmessig med reduksjonen i øvrige naturgassforetaks reserverte kapasitet.

Uten hensyn til andre beføyelser Systemoperatøren måtte ha etter Transportavtalen eller andre bestemmelser, skal Systemoperatøren ha rett, men ikke plikt, til å redusere Reservert Kapasitet dersom Naturgassforetaket i (i) nitti (90) Dager på rad, eller i (ii) hundre (100) eller flere Dager i løpet av en periode på 365 Dager, har en Daglig Nominering som er lavere enn Reservert Kapasitet. Likestilt med lavere Daglig Nominering enn Reservert Kapasitet er lavere leveranser av Naturgass på Leveringspunktet enn Daglig Nominering og/eller lavere mottak av volumer på Releveringspunkt(ene) enn Daglig Nominering. Systemoperatøren skal i så tilfelle varsle Naturgassforetaket om reduksjonen i Reservert Kapasitet senest innen seks måneder etter siste tellende Dag i den aktuelle tidsperioden i (i) eller (ii).

Øvrige endringer i Reservert Kapasitet må avtales skriftlig.

### 2.3 Daglig Transportforpliktelse

Systemoperatørens Daglige Transportforpliktelse skal med mindre annet fremgår av Transportavtalen være i samsvar med de volumer Naturgass som Naturgassforetaket har nominert, eller som er renominert av Naturgassforetaket og akseptert av Systemoperatøren, i henhold til Artikkel 3.3 (Nominering).

Transportavtale for naturgass

Daglig Transportforpliktelse skal automatisk reduseres i den grad dette er nødvendig for å gi plass i Distribusjonsnettet til Produktgass. Produktgass skal kun gis prioritet i de perioder hvor dette er nødvendig av hensyn til sikker og forsvarlig drift av LNG-anlegget. Reduksjonen i Daglig Transportforpliktelse skal i så fall skje forholdsmessig med reduksjonen i øvrige naturgassforetaks daglige nominering.

#### **2.4 Drift i Reservasjonsperioden**

Systemoperatøren skal i Reservasjonsperioden operere, vedlikeholde og reparere Distribusjonsnettet i henhold til de til enhver tid gjeldende lover og regler.

#### **2.5 Planlagt vedlikehold**

Systemoperatøren har i forbindelse med planlagt vedlikehold hvert År rett til å redusere eller stoppe Transporttjenestene ("**Vedlikeholdsperiode**"). Vedlikeholdsperioden(e) skal fortrinnsvis gjennomføres mellom april og september, og fastsettes av Systemoperatøren. Systemoperatøren skal så langt som praktisk og rimelig søke å minimere Vedlikeholdsperiodenes varighet.

#### **2.6 Sikkerhet, integritet og beskyttelse av ytre miljø**

Systemoperatøren har rett til å strupe inn eller stenge av Naturgassforetakets leveranser av Naturgass til Distribusjonsnettet for å utføre reparasjoner eller ekstraordinært vedlikehold av Distribusjonsnettet og/eller LNG-anlegget, med mindre slike tiltak trygt kan utsettes til neste Vedlikeholdsperiode, eller dersom Systemoperatøren anser nedstengning eller reduksjon nødvendig av hensyn til beskyttelse av helse, miljø eller sikkerhet (herunder, men ikke begrenset til) Distribusjonsnettet og/eller LNG-anleggets integritet.

Systemoperatøren har også rett til å strupe inn eller stenge av Naturgassforetakets leveranser av Naturgass på Releveringspunkt(ene), og tilsvarende på Leveringspunktet, dersom og i den grad Naturgassforetakets Kunde(r) misligholder avtale med Systemoperatøren om tilkobling til Distribusjonsnettet for Naturgass og/eller Systemoperatøren i henhold til nevnte avtale har rett til å strupe inn eller stenge av leveranser til dem aktuelle Kundens tilkoblingspunkt. Dersom slik avtale ikke foreligger med en Kunde, skal Systemoperatørens generelle betingelser for tilkobling legges til grunn.

Systemoperatøren skal så snart som praktisk mulig varsle Naturgassforetaket om slike tiltak, herunder årsak og antatt varighet. Hvis praktisk mulig, skal Systemoperatøren søke å koordinere tidspunkt for gjennomføring med naturgassforetakene for å redusere de negative konsekvensene av tiltakene.

#### **2.7 Installasjon, tilknytning, frakobling, modifikasjoner mv.**

Systemoperatøren har rett til å strupe inn eller stenge av Naturgassforetakets leveranser av Naturgass til Distribusjonsnettet for å utføre arbeid på eller i forbindelse med Distribusjonsnettet, eksempelvis på grunn av installasjon, tilknytning, frakobling eller modifikasjon. Systemoperatøren skal så langt som praktisk og rimelig søke å minimere avbruddets varighet. Systemoperatøren skal varsle Naturgassforetaket om arbeidet som skal utføres og om antatt varighet av avbruddet så snart som mulig og senest 120 dager før iverksettelse.

## **2.8 Prioritet**

Ved redusert kapasitet i Distribusjonsnettet skal Systemoperatøren fordele den totale kapasitet i henhold til prinsipper som er objektive og ikke-diskriminerende. Produktgass skal gis prioritet i de perioder hvor dette er nødvendig av hensyn til sikker og forsvarlig drift av LNG-anlegget.

## **3 NOMINERING, LEVERING OG RELEVERING**

### **3.1 Rett og plikt til å levere**

Naturgassforetaket har gjennom hele Reservasjonsperioden rett og plikt til å levere Naturgass på Leveringspunktet i henhold til Daglig Nominering. Systemoperatøren har rett til å strupe inn leveranser som overstiger Daglig Nominering.

### **3.2 Prognose**

Naturgassforetaket skal fortløpende gi prognoser over forventet levering av Naturgass på Leveringspunktet.

### **3.3 Nominering**

Naturgassforetaket skal for hver Dag nominere det volum av Naturgass som Naturgassforetaket ønsker å levere på Leveringspunktet og få relevert på Releveringspunkt(ene) ("Daglig Nominering"). Summen av Daglig Nominering på Releveringspunkt(ene) må alltid være lik summen av Daglig Nominering på Leveringspunktet, justert for Linjefyll. Systemoperatøren kan imidlertid pålegge Naturgassforetaket å nominere ulike volumer av Naturgass på henholdsvis Leveringspunktet og Releveringspunkt(ene) dersom dette er nødvendig for å rette opp ubalanse som er oppstått i Distribusjonsnettet i relasjon til Naturgassforetaket, eksempelvis som følge av avvik fra de nominerte volumer i Naturgassforetakets faktiske leveranser og/eller releverte volumer av Naturgass.

Daglig Nominering skal ikke overstige Naturgassforetakets Reserverte Kapasitet for den aktuelle Dag, med mindre Systemoperatøren for den aktuelle Dag har pålagt eller samtykket til dette.

Dersom Naturgassforetaket etter tidsfristen for Daglig Nominering gjør en re-nominering, skal Systemoperatøren gjøre rimelige bestrebelser på å akseptere re-nomineringen. Dersom Systemoperatøren aksepterer re-nomineringen, skal den Daglige Transportforpliktelsen være i samsvar med de volumer Naturgass som følger av re-nomineringen.

Daglig Nominering skal automatisk reduseres i den grad dette er nødvendig for å gi plass i Distribusjonsnettet til Produktgass. Produktgass skal kun gis prioritet i de perioder hvor dette er nødvendig av hensyn til sikker og forsvarlig drift av LNG-anlegget. Systemoperatøren skal gi notifikasjon om slik redusert nominasjon så snart Systemoperatøren blir oppmerksom på forholdet, og minimum med fem (5) virkedagers varsel. Kravet om minimum fem (5) virkedagers varsel kommer ikke til anvendelse ved uforutsette hendelser hos Naturgasselskapene sine kunder. Reduksjonen i Daglig Nominering skal i så fall skje forholdsmessig med reduksjonen i øvrige naturgassforetaks daglige nominering.

Systemoperatøren kan fastsette mer detaljerte regler for nominering i Operasjonsmanualen.

### **3.4 Plikt til å ta relevering**

Naturgassforetaket skal hver Dag være forpliktet til å motta Naturgass på Releveringspunkt(ene) i henhold til Daglig Nominering.

## **4 KVALITET**

### **4.1 Spesifikasjon på Leveringspunktet**

Naturgassforetaket skal levere Naturgass som tilfredsstiller Spesifikasjonene på Leveringspunktet. Dersom Naturgassforetakets Naturgass leveres sammen med andre naturgassforetaks Naturgass i en samlestrøm, skal Naturgassforetakets Naturgass anses for å være i henhold til Spesifikasjonene dersom samlestrømmen tilfredsstiller Spesifikasjonene på Leveringspunktet.

### **4.2 Systemoperatørens rett til å avvise Off-spec Naturgass**

Systemoperatøren har ikke plikt til å ta levering av Naturgassforetakets Off-spec Naturgass eller Naturgass som Naturgassforetaket leverer som del av en Off-spec Samlestrøm. Naturgassforetaket skal i slike tilfeller umiddelbart stoppe sin levering av Naturgass.

### **4.3 Systemoperatørens plikt til å vurdere mottak av Off-spec Naturgass**

Uten hensyn til artikkel 4.1 (Spesifikasjon på Leveringspunktet) og 4.2 (Systemoperatørens rett til å avvise Off-spec Naturgass), skal Systemoperatøren vurdere om det er mulig å ta imot Off-spec Naturgass eller Naturgass som Naturgassforetaket leverer som del av en Off-spec Samlestrøm. Systemoperatøren har likevel, dersom Systemoperatøren finner at mottak vil kunne være skadelig for Distribusjonsnettet eller vil kunne påvirke Systemoperatørens evne til å relevere Naturgass i henhold til artikkel 4.5 (Krav på Releveringspunkt(ene)), ingen plikt til å ta imot Off-spec Naturgass eller Naturgass som Naturgassforetaket leverer som del av en Off-spec Samlestrøm.

### **4.4 Rett til å treffe tiltak**

Dersom Naturgassforetaket har levert Off-spec Naturgass eller Naturgass som del av en Off-spec Samlestrøm, har Systemoperatøren rett til å treffe nødvendige tiltak for å kvitte seg med slik Naturgass. Slike tiltak skal skje på Naturgassforetakets regning og risiko.

### **4.5 Krav på Releveringspunkt(ene)**

Naturgass som Systemoperatøren releverer på Releveringspunkt(ene) skal tilfredsstillere Spesifikasjonene. Dette gjelder likevel ikke dersom Naturgassforetaket har levert Off-spec Naturgass eller levert Naturgass som del av en Off-spec Samlestrøm.

### **4.6 Plikt til å ta relevering av Naturgass**

Naturgassforetaket har plikt til å motta all Naturgass som releveres på Releveringspunkt(ene), også Off-spec Naturgass.

## **5 TARIFF**

### **5.1 Transporttariff**

Tariffene som skal betales for Transporttjenestene skal være i henhold til Naturgassforskriften kapittel 7 og godkjent av RME.

Dersom endring i Tariffer vedtas i medhold av Naturgassforskriften, skal de endrede Tariffer legges til grunn.

De til enhver tid gjeldende Tariffer er publisert på Systemoperatørens hjemmeside.

### **5.2 Betaling for Transporttjenestene; meruttaksgebyr**

Naturgassforetaket skal for hele Reservasjonsperioden betale de til enhver tid gjeldende Tariffer for volumer tilsvarende Reservert Kapasitet eller, hvis høyere, Daglig Nominering eller faktisk relevering, på Releveringspunkt(ene). Dersom Systemoperatøren reduserer eller suspenderer Transporttjenestene, og dette ikke skyldes forhold som Naturgassforetaket er ansvarlig for, skal betalingsforpliktelsen bortfalle i tilsvarende grad.

Naturgassforetaket skal betale ilagt meruttaksgebyr i henhold til Vilkår om balansering.

### **5.3 Andre kostnader**

Naturgassforetaket skal refundere eventuelle skatter eller avgifter som måtte være relevante for Naturgassforetakets Naturgass som Systemoperatøren betaler på Naturgassforetakets vegne.

### **5.4 Fjerningskostnader**

Kostnader til fjerning og/eller etterlatelse av hele eller deler av Distribusjonsnettet, herunder kostnader til opprydning, gjenopprettelse av området og andre kostnader som måtte relatere seg til fjerning/etterlatelse, skal dekkes av Naturgassforetaket i henhold til Naturgassforetakets proporsjonale andel av kostnadene.

Naturgassforetakets andel av kostnadene skal beregnes pro rata på basis av Naturgassforetakets Akkumulerte Reserverte Kapasitet på Releveringspunkt(ene) sammenlignet med alle brukeres akkumulerte reserverte kapasitet på Releveringspunkt(ene).

## **6 FAKTURERING OG BETALING**

### **6.1 Månedlig fakturering**

På eller innen den syvende Arbeidsdagen i hver måned skal Systemoperatøren utstede faktura til Naturgassforetaket på påløpt betaling for foregående måned. Fakturaen skal spesifisere

- a) Tariffene som er anvendt, herunder gebyr for meruttak beregnet i henhold til Vilkår om balansering;
- b) Reservert Kapasitet og/eller, hvis høyere, Daglig Nominering eller faktisk releverte volumer av Naturgass,
- c) eventuelle fradrag som er gjort i henhold til Artikkel 5.2 (Betaling for Transporttjenestene), og
- d) annen nødvendig informasjon.

Transportavtale for naturgass



Fakturaen skal utstedes i norske kroner.

## **6.2 Betaling**

Betalingsfristen på Systemoperatørens faktura skal settes til den 20. i den kalendermåned da fakturaen ble utstedt, men likevel aldri tidligere enn ti (10) Dager etter Naturgassforetakets mottak av fakturaen. Naturgassforetaket skal, med mindre fakturaen er beheftet med åpenbare feil, betale fakturaen i sin helhet innen forfall, også dersom hele eller deler av fakturabeløpet skulle være omtvistet.

## **6.3 Forsinkelsesrenter**

Ved forsinket betaling skal det svares forsinkelsesrenter i henhold til forsinkelsesrenteloven fra og inkludert forfallsdato til, men eksklusiv, den dato beløpet ble mottatt av Systemoperatøren.

## **6.4 Suspensjon og terminering**

Dersom Naturgassforetaket misligholder en betalingsforpliktelse overfor Systemoperatøren med ti (10) Arbeidsdager eller mer, har Systemoperatøren rett til å suspendere Transporttjenestene på ti (10) Arbeidsdagers skriftlig varsel. Suspensjonen skal opphøre så snart som praktisk og rimelig Transporttjenestene kan gjenopptas etter at betalingsmisligholdet har opphørt. Suspensjonen skal ikke frigjøre Naturgassforetaket fra betalingsplikt etter Artikkel 5.2 (Betaling for Transporttjenestene).

Dersom Naturgassforetakets misligholder varer i 60 dager eller mer regnet fra forfallsdato, har Systemoperatøren ved skriftlig varsel rett til å terminere Transportavtalen med umiddelbar virkning.

Systemoperatøren har rett til å varsle Naturgassforetakets Kunder om Naturgassforetakets mislighold.

## **6.5 Endringer i Naturgassforetakets kredittverdighet**

Dersom Naturgassforetakets kredittverdighet i løpet av Reservasjonsperioden skulle falle under nivået angitt i Kvalifikasjonsvilkårene eller omstendigheter som angitt i Artikkel 6.6 (Endringer i økonomiske omstendigheter) skulle inntre, og Naturgassforetaket ikke fremskaffer garanti som beskrevet i Kvalifikasjonsvilkårene, skal Naturgassforetaket være forpliktet til forskuddsvis betaling som beskrevet nedenfor.

Naturgassforetaket skal betale et beløp tilsvarende Tariff multiplisert med Reservert Kapasitet og/eller Daglig Nominering, hvis høyere, for den inneværende Måned og de to neste Måneder. Innen den 20. hver Måned, skal Naturgassforetaket opprettholde forskuddet ved å betale for ytterligere én Måned. Dersom Naturgassforetaket misligholder plikten til å yte forskuddsbetaling, løper forsinkelsesrenter etter Artikkel 6.3 (Forsinkelsesrenter). Videre har Systemoperatøren rett til å suspendere og/eller terminere Transportavtalen i henhold til bestemmelsene i Artikkel 6.4 (Suspensjon og terminering).

Systemoperatøren har rett til å varsle Naturgassforetakets Kunder om Naturgassforetakets mislighold av plikten til å fremskaffe garanti og/eller forskuddsbetale.

## **6.6 Endringer i økonomiske omstendigheter**

Dersom det i løpet av Reservasjonsperioden oppstår forhold som gir Systemoperatøren grunn til å anta at Naturgassforetakets finansielle styrke er eller vil bli svekket i en slik grad at Naturgassforetaket vil kunne ha vanskeligheter med å oppfylle sine forpliktelser etter Transportavtalen, har Systemoperatøren rett til å varsle Naturgassforetaket om grunnlaget for Systemoperatørens antakelser og kreve at Naturgassforetaket stiller finansiell sikkerhet i henhold til Kvalifikasjonsvilkårene.

## **6.7 Avrunding**

Alle utregninger som utføres under Transportavtalen skal gjøres med syv desimaler. Dersom den åttende desimalen er 5 eller mer, skal den syvende desimalen rundes opp.

# **7 MÅLING, TESTING OG ANALYSER**

## **7.1 Måling, testing og analyser**

Systemoperatøren skal sørge for at levering og relevering av Naturgass i Distribusjonsnettet blir målt. Måling, testing og analyser skal foretas i henhold til bestemmelsene i Operasjonsmanualen og ellers i henhold til gjeldende lover og regler som Systemoperatøren er underlagt.

Naturgassforetaket har plikt til å levere de data som Systemoperatøren ber om i forbindelse med utøvelsen av sine oppgaver som systemansvarlig, eksempelvis informasjon om oppstrøms nominering.

## **7.2 Målefeil**

Hvis det oppdages målefeil, eller det av andre årsaker er registrert uriktige volumer Naturgass på Leveringspunktet eller Releveringspunkt(ene), og feilen påvirker Naturgassforetaket, skal Systemoperatøren korrigere måledataene og varsle Naturgassforetaket og øvrige naturgassforetak som påvirkes av korreksjonen, og volumene Naturgass skal i alle relasjoner anses å tilsvare de korrigerte verdiene. Systemoperatøren har likevel ikke plikt til å foreta korreksjon for tidsperioden før 1. januar 2022, og aldri lengre tilbake enn tolv kalendermåneder fra det tidspunkt hvor feilen oppdages.

Eventuelle justeringer som følger av den endrede målingen skal gjøres opp mellom naturgassforetakene i form av overføring av Naturgass. Dersom et naturgassforetak ikke har tilstrekkelig volum Naturgass tilgjengelig til å kunne gjøre opp sin forpliktelse, skal kravet gjøres opp i norske kroner, basert på de gasspriser og valutakurser som gjaldt på det tidspunktet da feilmålingen skjedde. Renter påløper ikke.

Naturgassforetaket skal utføre tilsvarende korreksjon overfor sine Kunder.

# **8 FASTSETTELSE AV VOLUM**

## **8.1 Allokering av Naturgass**

Allokering av Naturgass til Naturgassforetaket skal fastsettes i henhold til bestemmelsene i Operasjonsmanualen.

## **8.2 Uriktig allokering**

Dersom allokering som er foretatt viser seg å være uriktig, og feilen påvirker Naturgassforetaket, skal Systemoperatøren korrigere allokeringen og varsle Naturgassforetaket og øvrige naturgassforetak som påvirkes av korreksjonen, og volumene Naturgass skal i alle relasjoner anses å tilsvare de korrigerede verdiene. Systemoperatøren har likevel ikke plikt til å foreta korreksjon for tidsperioden før 1. januar 2022, og aldri lengre tilbake enn tolv kalendermåneder fra det tidspunkt hvor feilen oppdages.

Eventuelle justeringer som følger av den endrede allokeringen skal gjøres opp mellom naturgassforetakene i form av overføring av Naturgass. Dersom et naturgassforetak ikke har tilstrekkelig volum Naturgass tilgjengelig til å kunne gjøre opp sin forpliktelse, skal kravet gjøres opp i norske kroner, basert på de gasspriser og valutakurser som gjaldt på det tidspunktet da feilallokeringen skjedde. Renter påløper ikke.

## **9 GARANTIER**

### **9.1 Naturgassforetakets garanti**

Naturgassforetaket garanterer at det på tidspunktet for levering på Leveringspunktet og frem til og med tidspunktet for relevering, har retten til å disponere over, og ansvaret for, all Naturgass som leveres til Systemoperatøren. Naturgassforetaket skal holde Systemoperatøren skadesløs for ethvert tap som måtte oppstå som følge av andres krav relatert til eierskap eller heftelser i slik Naturgass.

### **9.2 Systemoperatørens garanti**

Systemoperatøren garanterer at Naturgass som releveres til Naturgassforetaket på Releveringspunkt(ene) er fri for krav og heftelser av enhver art, med mindre slike krav eller heftelser allerede forelå da Systemoperatøren mottok Naturgassen og/eller er påført Naturgassen av Naturgassforetaket. Systemoperatøren skal holde Naturgassforetaket skadesløs for ethvert tap som måtte oppstå som følge av andres krav på eller relatert til eierskap eller heftelser i slik Naturgass, med mindre slik eierskap/heftelse allerede forelå da Systemoperatøren mottok Naturgassen og/eller er påført Naturgassen av Naturgassforetaket.

## **10 ANSVAR OG FORSIKRING**

### **10.1 Risiko for tap av eller skade på Naturgass**

Risikoen for tap av eller skade på Naturgassforetakets Naturgass skal til enhver tid forbli hos Naturgassforetaket.

Dersom det under Transportavtalen skulle bli nødvendig å fastslå hvor i Distribusjonsnettet Naturgassforetakets Naturgass befinner seg, skal denne anses for å befinne seg i henhold til Daglig Nominering på Releveringspunkt(ene).

### **10.2 Skadesløsholdelse av Naturgassforetak-gruppen**

Med mindre annet fremgår av Transportavtalen, skal Systemoperatøren holde Naturgassforetak-gruppen skadesløs for tap og skade som følge av krav relatert til a) personskade eller tap av menneskeliv blant Systemoperatør-gruppens personell, b) tap av eller skade på eiendom som tilhører Systemoperatør-gruppen, og c) indirekte tap, herunder tap av fortjeneste, påført Systemoperatør-

gruppen under eller i forbindelse med Transportavtalen. Dette skal gjelde uten hensyn til ansvarsbetingende forhold i noen form fra Naturgassforetak-gruppens side, med unntak av grov uaktsomhet eller forsett hos ledende personell i Naturgassforetak-gruppen.

### **10.3 Skadesløsholdelse av Systemoperatør-gruppen**

Naturgassforetaket skal holde Systemoperatør-gruppen skadesløs for tap og skade som følge av krav relatert til a) personskade eller tap av menneskeliv blant Naturgassforetak-gruppens personell, b) tap av eller skade på eiendom som tilhører Systemoperatør-gruppen, og c) indirekte tap, herunder tap av fortjeneste, påført Systemoperatør-gruppen under eller i forbindelse med Transportavtalen. Dette skal gjelde uten hensyn til ansvarsbetingende forhold i noen form fra Systemoperatør-gruppens side, med unntak av grov uaktsomhet eller forsett hos ledende personell i Systemoperatør-gruppen.

### **10.4 Ansvar for Off-spec Naturgass**

Uten hensyn til Artikkel 10.2 (Skadesløsholdelse av Naturgassforetak-gruppen), er Naturgassforetaket som har levert Off-spec Naturgass ansvarlig for ethvert tap av Naturgass og/eller enhver kostnad som Systemoperatøren eller naturgassforetak i Distribusjonsnettet har pådratt seg som følge av leveransen av Off-spec Naturgass, herunder kundekrav.

Dersom Naturgassforetakets Naturgass er levert i en Off-spec Samlestrøm, skal Naturgassforetaket være ansvarlig i henhold til første avsnitt, men ansvaret skal være proporsjonalt begrenset til sin andel av det samlede volumet. Slik pro rata ansvar skal likevel ikke gjelde dersom a) Systemoperatøren i en felles uttalelse fra alle naturgassforetak som har levert inn i samlestrømmen er instruert om å dele det innbyrdes ansvaret på annen måte, eller b) Naturgassforetaket eller en gruppe av naturgassforetak innen ti (10) Arbeidsdager etter Systemoperatørens melding om å fordele ansvaret pro rata har notifisert Systemoperatøren og øvrige naturgassforetak som har levert inn i samlestrømmen om at det innbyrdes ansvaret skal fordeles på annen måte og ingen av de øvrige naturgassforetakene har motsatt seg dette innen ti (10) Arbeidsdager etter mottak av slik notifikasjon. Dersom ansvaret for en Off-spec Samlestrøm ikke fullt ut dekkes, skal de naturgassforetak som har levert inn i samlestrømmen overfor Systemoperatøren være solidarisk ansvarlige for den udekkede andel.

### **10.5 Utslipp av Naturgass**

Uten hensyn til Artikkel 10.2 (Skadesløsholdelse av Naturgassforetak-gruppen) og 10.3 (Skadesløsholdelse av Systemoperatør-gruppen), skal ethvert tap og enhver kostnad som måtte pådras en av Partene som følge av forurensning, eksplosjon, brann eller andre omstendigheter forårsaket av utslipp av Naturgass fra Distribusjonsnettet deles mellom alle naturgassforetak i henhold til Artikkel 10.7 (Ansvarsfordeling).

Uten hensyn til Artikkel 10.2 (Skadesløsholdelse av Naturgassforetak-gruppen) og første avsnitt i denne Artikkel 10.5: Dersom forurensning, eksplosjon, brann eller andre omstendigheter som nevnt i første avsnitt skyldes Naturgassforetakets handling eller unnlatelse, skal Naturgassforetaket være ansvarlig for ethvert tap og enhver kostnad som nevnt over, men likevel slik at alle naturgassforetak skal holde Systemoperatøren skadesløs for ethvert tap, alle kostnader og alt ansvar som Systemoperatøren måtte pådras som følge av hendelsen.

Dersom tapet eller kostnadene skyldes grov uaktsomhet eller forsett hos ledende personell hos Systemoperatøren eller Systemoperatørens Leverandører eller Underleverandører, skal Systemoperatøren holde Naturgassforetaket skadesløs.

Uavhengig prinsippene beskrevet over, skal alle kostnader og alt ansvar som måtte pådras som følge av forurensning, eksplosjon, brann eller andre omstendigheter forårsaket av utslipp av Naturgass fra Distribusjonsnettet søkes dekket av forsikringene som Systemoperatøren i henhold til Artikkel 10.6 (Forsikring) har tegnet, opp til maksimalbeløpet angitt i den aktuelle forsikringspolisen.

Dersom Systemoperatøren mottar slik forsikringsutbetaling, skal beløpet krediteres Naturgassforetaket og øvrige naturgassforetak pro rata i henhold til ansvarsfordelingen som følger av Artikkel 10.7 (Ansvarsfordeling) eller, ved avvikende fordeling/betaling, i henhold til faktisk betaling. Dersom det totale beløpet overstiger maksimumsbeløpet som dekkes av forsikring tegnet i henhold til Artikkel 10.6 (Forsikring), skal naturgassforetakene være ansvarlige for det overstigende beløpet i henhold til ansvarsfordelingen i Artikkel 10.7 (Ansvarsfordeling).

## **10.6 Forsikring**

Systemoperatøren skal sørge for tegning og opprettholdelse av forsikringer av Distribusjonsnettet og ansvarsforsikring som skal dekke Systemoperatørens ansvar for beløp på ...

I polisene skal assurandørene fraskrive seg enhver regressrett overfor Naturgassforetak-gruppen.

Det skal videre fremgå av polisene at Naturgassforetakets ansvar i henhold til Artikkel 10.5 (Utslipp av Naturgass) skal være dekket av forsikringen opp til forsikringens maksbeløp.

Naturgassforetaket skal sørge for tegning og opprettholdelse av Naturgassforetakets eiendom. I polisene skal assurandørene fraskrive seg enhver regressrett overfor Systemoperatør-gruppen.

Naturgassforetaket skal på Systemoperatørens anmodning fremlegge polisekopier og/eller forsikringssertifikater med nødvendige opplysninger. Naturgassforetaket skal varsle Systemoperatøren om endringer eller opphør av forsikringene.

## **10.7 Ansvarsfordeling**

Kostnader og tap som verken Systemoperatøren eller én eller flere spesifikke naturgassforetak kan holdes ansvarlige for i henhold til Transportavtalen eller tilsvarende transportavtaler med de aktuelle naturgassforetakene, samt – med forbehold for Artikkel 10.5 (Utslipp av naturgass) tredje avsnitt – ansvar som måtte pådras noen av Partene som følge av forurensning, eksplosjon, brann eller andre hendelser relatert til utslipp av Naturgass fra Distribusjonsnettet som beskrevet i Artikkel 10.5 (Utslipp av naturgass), skal fordeles mellom naturgassforetakene.

Naturgassforetakets ansvar skal fastsettes i henhold til Naturgassforetakets andel av den totale Reserverte Kapasitet i en periode på 365 Dager forut for Dagen da hendelsen som utløste kostnadene eller tapet oppstod.

## **11 FORCE MAJEURE**

Ingen av Partene skal anses for å ha misligholdt en forpliktelse etter Transportavtalen i den utstrekning han kan godtgjøre at overholdelse av den er blitt forhindret på grunn av Force Majeure.

Den Part som vil påberope seg Force Majeure skal så snart som mulig gi den annen Part varsel om at det foreligger et forhold man anser som Force Majeure, herunder informasjon om hendelsen og en redegjørelse for hvilke tiltak man vil treffe for å avbøte eller redusere virkningene av denne. Videre skal Parten så snart som mulig iverksette tiltak for å avbøte eller redusere virkningene av situasjonen. Parten skal likevel ikke være forpliktet til å foreta investeringer eller til å forlike en arbeidskonflikt.

Dersom en Force Majeure-situasjon vedvarer i 24 måneder eller mer, eller det er klart at den vil gjøre det, har hver av Partene rett til å si opp Transportavtalen ved skriftlig varsel til den annen Part.

«Force Majeure» skal, i relasjon til Systemoperatøren, bety enhver hendelse utenfor Systemoperatørens kontroll relatert til LNG-anlegget og Distribusjonsnettet og/eller driften av disse, som Systemoperatøren ikke med rimelighet kan forhindre eller overvinne virkningene av, og i relasjon til Naturgassforetaket bety enhver hendelse utenfor Naturgassforetakets kontroll relatert til Naturgassforetakets Fasiliteter og driften av disse, og som Naturgassforetaket ikke med rimelighet kan forhindre eller overvinne virkningene av. "*Naturgassforetakets Fasiliteter*" skal i denne bestemmelse bety plattformer, rørledninger, maskineri og andre fasiliteter oppstrøms for Leveringspunktet som brukes for produksjon, mottak, prosessering, kompresjon, lagring, behandling og transport av Naturgassforetakets Naturgass i den grad disse er nødvendige for at Naturgassforetaket skal kunne levere Naturgass på Leveringspunktet, samt anlegg, maskineri, ventiler og andre fasiliteter på eller umiddelbart nedstrøms Releveringspunkt(ene) i den grad disse er nødvendige for at Naturgassforetaket skal kunne ta relevering på Releveringspunkt(ene).

## **12 DIVERSE**

### **12.1 Notifikasjoner og meddelelser**

Alle varsler, krav og andre meldinger (heretter «meddelelser») som skal gis i henhold til Transportavtalen, skal gis skriftlig til vedkommende Parts representant som angitt i Kontraktsformularet, eller som endret etter skriftlig varsel. Meddelelser skal være på norsk eller engelsk.

Meddelelser kan kommuniseres ved direkte levering, post og ved bruk av elektronisk korrespondanse. Ved bruk av elektronisk korrespondanse, skal Partene benytte en anerkjent internasjonal standard for elektronisk overføring av dokumenter som åpner for bruk av digital signatur, eller tilsvarende elektronisk sikringsmulighet, kryptering samt arkivering og gjenhenting.

### **12.2 Restrukturering mv.**

Dersom Naturgassforetaket, også etter Reservasjonsperiodens utløp, initierer fusjon, fisjon, gjeldsforhandling, oppløsning, likvidering, avvikling, reduksjon av aksjekapital eller annen prosess som vil kunne ha negativ effekt på Naturgassforetakets evne til å oppfylle sine forpliktelser under Transportavtalen, eller Naturgassforetakets kredittvurdering degraderes betydelig, skal Naturgassforetaket varsle Systemoperatøren umiddelbart.

### **12.3 Konfidensialitet**

Med mindre annet ikke fremgår i denne Artikkel 12.3, skal ingen Part uten samtykke fra den annen Part meddele Tredjemann eller på annen måte spre Konfidensiell Informasjon.

Systemoperatøren har, forutsatt at mottakeren forpliktes til å behandle opplysningene konfidensielt, rett til å dele Konfidensiell Informasjon med:

- i. konsulenter, Leverandører og Underleverandører som har et rimelig behov for Konfidensiell Informasjon for å kunne utføre sitt arbeid for Systemoperatøren,
- ii. Gassco AS, i den grad dette er hensiktsmessig i forbindelse med Systemoperatørens utførelse av sine oppgaver som systemansvarlig,
- iii. andre naturgassforetak i den grad dette er nødvendig for å fastlegge ansvar og/eller kostnadsfordeling i henhold til Transportavtalen og tilsvarende transportavtaler med andre naturgassforetak, og
- iv. en potensiell kjøper av hele eller deler av Systemoperatørens virksomhet og/eller LNG-anlegget og/eller Distribusjonsnett, i den grad kjøperen har et rimelig og legitimt behov for Konfidensiell Informasjon.

Naturgassforetaket har, forutsatt at mottakeren forpliktes til å behandle opplysningene konfidensielt, rett til å dele Konfidensiell Informasjon med

- i. konsulenter, Leverandører og Underleverandører som har et rimelig behov for Konfidensiell Informasjon for å kunne utføre sitt arbeid for Naturgassforetaket, og
- ii. en potensiell kjøper av Naturgassforetakets Naturgass eller av Naturgassforetakets andel i den produksjonslisens som Naturgass produseres fra, i den grad kjøperen har et rimelig og legitimt behov for Konfidensiell Informasjon.

Begge Parter har, forutsatt at mottakeren forpliktes til å behandle opplysningene konfidensielt, rett til å dele Konfidensiell Informasjon med

- i. Kunder som overtar Naturgass på Releveringspunkt(ene), innenfor rammene av Artikkel 12.4 (Telekommunikasjonsutstyr, vaktordning, kommunikasjon) og/eller, for Systemoperatørens del, den aktuelle avtalen som er inngått med Kunden om tilknytning til Distribusjonsnett, og
- ii. offentlige myndigheter i den utstrekning dette er nødvendig i henhold til gjeldende lovgivning,
- iii. sine respektive Agent(er) og Tilknyttede Enheter, og
- iv. egne rådgivere og finansinstitusjoner.

Konfidensiell Informasjon som er blitt anonymisert og sammenstilt med andre naturgassforetaks konfidensielle informasjon skal ikke anses som Konfidensiell Informasjon.

#### **12.4 Telekommunikasjonsutstyr, vaktordning, kommunikasjon**

Naturgassforetaket skal til enhver tid (24/7) ha en bemannet vakttelefon som kan ta imot varsler fra Systemoperatøren og/eller Kunder vedrørende driften av Distribusjonsnett, kvalitetsavvik og hendelser. Naturgassforetaket skal ved mottak om informasjon om operasjonelle/tekniske problemer, kvalitetsavvik eller hendelser fra kunder/mottakere av Naturgass umiddelbart videreformidle slik informasjon til Systemoperatøren. Naturgassforetaket skal umiddelbart videreformidle informasjon om driften av Distribusjonsnett, kvalitetsavvik eller hendelser som Naturgassforetaket mottar fra Systemoperatøren til Kunder i den grad dette er informasjon som Kundene med rimelighet kan forvente å motta.

## **12.5 Tidsangivelser**

Alle tidsangivelser i Transportavtalen er oppgitt i norsk tid.

## **13 TRANSPORTAVTALENS VARIGHET**

### **13.1 Terminering av Transportavtalen**

Transportavtalen skal opphøre på det tidligste av følgende tidspunkt:

- a) den dag hvor Naturgassforetakets siste Reservasjonsperiode har utløpt,
- b) den dag Systemoperatøren slutter å tilby Transporttjenester i Distribusjonsnettet, noe Systemoperatøren skal varsle skriftlig om 24 måneder i forkant,
- c) den dag som er spesifisert i termineringsvarsel i henhold til Artikkel 6.4 (Suspensjon og terminering) eller Artikkel 11 (Force Majeure), eller på datoen for terminering i henhold til Artikkel 6.5 (Endringer i Naturgassforetakets kredittverdighet).

### **13.2 Rettigheter og forpliktelser som skal fortsette etter Transportavtalens opphør**

Forpliktelser som oppstod før Transportavtalens opphør påvirkes ikke av Transportavtalens opphør. Partenes rettigheter og forpliktelser i henhold til Artikkel 12.3 (Konfidensialitet) skal gjelde i tre år etter Transportavtalens opphør. Naturgassforetakets forpliktelser i henhold til Artikkel 5.4 (Fjerningsforpliktelser) og Artikkel 12.2 (Restrukturering mv.) skal gjelde videre.

## **14 OVERDRAGELSE AV TRANSPORTAVTALEN**

Dersom en ny systemoperatør blir utpekt har Systemoperatøren rett til å overdra sine rettigheter og/eller forpliktelser under Transportavtalen til ny systemoperatør uten samtykke fra Naturgassforetaket.

Naturgassforetaket kan overdra sine rettigheter og/eller forpliktelser under Transportavtalen, helt eller delvis, forutsatt at: a) Systemoperatøren har bekreftet at erververen tilfredsstiller Kvalifikasjonsvilkårene, og b) erververen har bekreftet å være forpliktet under Transportavtalen.

## **15 LOVVALG OG TVISTELØSNING**

Transportavtalen er underlagt norsk rett.

Tvister mellom Systemoperatøren og Naturgassforetaket om vilkår og tariffer etter Naturgassforskriften § 3-1 eller andre plikter Systemoperatøren har etter Naturgassforskriften, kan bringes inn til RME for avgjørelse, jf. Naturgassforskriften § 1-5.

Enhver annen tvist som oppstår i forbindelse med Transportavtalen og som ikke løses i minnelighet kan bringes inn for de alminnelige domstoler. Rett verneting er Haugaland og Sunnhordland tingrett.



## **Vedrørende tredjepartsadgang til Gasnor AS' distribusjonsnett for naturgass på Snurrevarden**

Tariffer eller metoder for beregning av tariffer skal godkjennes av reguleringsmyndigheten i henhold til naturgassloven § 6 og naturgassforskriften § 3-1 jf. kapittel 7, og skal være saklige, objektive og ikke-diskriminerende.

Vedlagt følger systemoperatørens forslag til tariffer, som Gasnor anser for å tilfredsstille naturgasslovgivningens krav.

Forslaget til tariffer og metoder for beregning av disse er strukturert på basis av den allerede oversendte pakken med foreslåtte vilkår for tredjepartsbruk. Gasnor tar forbehold om at forslaget til tariffer og beregningsmetoder kan bli gjenstand for justering ved vesentlige endringer i det innsendte forslag til vilkår.

Begrunnelse for forslaget:

### Ad. tariffer for adgang til systemet

Beregningsgrunnlaget for tariffer for adgang til systemet omfatter:

- Relevante fremtidige kostnader til drift, vedlikehold og investeringer for distribusjon
  - o Drift: Opprettholde drift av rørsystemet, med hensyn til forsyningssikkerhet, måling osv. For å drifte et rørnett, så kreves det ulik kompetanse: Teknisk personell, Måling, Automasjon, Regnskap, HMS, Ledelse og beredskapsvakt.
  - o Vedlikehold: Det må gås årlige runder for å sjekke for lekkasjer, ledningspåvisning ved graving i nærheten, og generelt vedlikehold av rørnett/MR-stasjon
  - o Lønnskostnader: Basert på årslønn x 1,47 for å hensynta sosiale kostnader (arbeidsgiveravgift, pensjonskostnader, feriepenger, forsikringer, overtid mm).
  - o Indirekte kostnader: Fordeling av ikke direkte henfør bare kostnader. Disse kostnadene vil være husleie, renhold, kontorhold, IT kostnader osv og er fordelt etter antall årsverk.
  - o Investeringer: I eksisterende rørnett så byttes det jevnlig målere. Hvert 10 år for huskunder og hvert 5 år for næringskunder, dette fordeles ut som en årlig kostnad.
  - o Balanseansvar: Foruten lønnskostnader, så er indirekte kostnader fordelt på samme måte som indirekte kostnader ovenfor (antall årsverk).
- Rimelig avkastning på investert kapital gitt effektiv drift, utnyttelse og utvikling av slik infrastruktur
  - o Baseres på vurdering med utgangspunkt i bokførte verdier, basert på bedriftsøkonomiske avskrivninger over 50 år.
  - o Kapitalelementet = bokført verdi x ((avskrivningstid – alder på anlegg)/avskrivningstid) x avkastningskrav. Avkastningskravet er satt til 13,26% basert på beregning etter kapitalverdimodellen.
  - o Avskrivningselementet er lik årlig avskrivning av bokført verdi over 50 år lineært

Ad. tariff for tilknytning til systemet

- Tilknytningsgebyret er standardisert etter objektive kriterier, og vil bli pålagt alle nye tilknytninger og oppdimensjonerings i systemet.
  - o Tilknytningsgebyret beregnes på basis av faktisk kostnad.

Dersom reguleringsmyndigheten har behov for ytterligere opplysninger for å kunne vurdere forslaget, eventuelt skulle finne grunnlag for å kreve endringer, ber vi vennligst om at Karl Eivind Høines kontaktes.

Tariffberegningen for 2022:

|                                       | <b>Budsjett</b> |         |
|---------------------------------------|-----------------|---------|
|                                       | <b>2022</b>     |         |
| Lønnskostnader                        | 9 715 781       |         |
| Drift og vedlikehold ihht budsjett    | 6 096 452       |         |
| Balanseansvar                         | 1 848 167       |         |
| Indirekte kostnader                   | 3 810 185       |         |
| Sum kostnader                         | 21 470 585      |         |
| Kapitalkostnad                        | 18 328 491      |         |
| Sum kostnader til tariff              | 39 799 076      |         |
|                                       |                 |         |
| Budsjettert volum                     | 38 230 000      | sm3     |
| Budsjettert volum                     | 412 884 000     | Kwh GCV |
| <b>Tariff pr NOK/Kwh GCV</b>          | <b>0,096</b>    |         |
|                                       |                 |         |
|                                       |                 |         |
|                                       |                 |         |
| <b>Historiske volum på rørnettet:</b> | <b>mill sm3</b> |         |
| 2015                                  | 34,2            |         |
| 2016                                  | 35,1            |         |
| 2017                                  | 38,4            |         |
| 2018                                  | 43,2            |         |
| 2019                                  | 38,2            |         |
| 2020                                  | 37,8            |         |

## VILKÅR FOR NOMINERING INN OG BALANSERING AV DISTRIBUSJONSNETT FOR NATURGASS

### 1. Prinsipper og generelle bestemmelser

1.1 Disse standardvilkårene (heretter «**Balansevilkårene**») angir rettighetene og forpliktelsene til Systemoperatøren og Naturgassforetakene (heretter også referert til separat som «part» og i fellesskap som «**partene**») i forhold til nominering inn i og balansering av Distribusjonsnettet, herunder men ikke begrenset til balanseplanlegging, styring, oppgjør og kjøp og salg av balanse-gass. Formålet med Balansevilkårene er å besørge at det til enhver tid opprettholdes balanse i Distribusjonsnettet på en kostnadseffektiv måte, på objektive og ikke-diskriminerende vilkår, samt å tilrettelegge for at kapasiteten i Distribusjonsnettet utnyttes på en effektiv måte.

1.2 Balansevilkårene trer i kraft 1. januar 2022. Balansevilkårene gjelder for alle Naturgassforetak som er brukere av Distribusjonsnettet. For å kunne transportere Naturgass i Distribusjonsnettet, må Naturgassforetaket ha en transportavtale med Systemoperatøren («**Transportavtale**»).

Balansevilkårene inntas i Vedlegg A til Transportavtalen og er underlagt Transportavtalens øvrige bestemmelser. Ved endringer i Balansevilkårene, jf. Artikkel 7, oppdateres Vedlegg A.

1.3 Balansevilkårene er godkjent av RME i medhold av Lov om felles regler for det indre marked for naturgass (naturgassloven) § 6 og Forskrift til lov om felles regler for det indre marked for naturgass (naturgassforskriften) § 3-1 jf. § 6-2, og publiseres på Systemoperatørens nettsider.

### 2. Definisjoner

Følgende definisjoner skal gjelde for Balansevilkårene:

1. “**Balanseperiode**” er en 24-timers periode som begynner og slutter kl. 06:00.
2. “**Dag**” skal bety den tidsperiode som starter kl. 06:00 én dag og slutter kl. 06:00 neste dag. Dagen skal benevnes med den dato da Dagen startet.
3. “**Distribusjonsnettet**” skal bety de fasiliteter som til enhver tid foreligger for å motta Naturgassforetakets Naturgass på Leveringspunktet og transportere og relevere Naturgass på Releveringspunkt(ene).
4. “**Leveringspunktet**” skal bety det punkt hvor Naturgassforetak skal levere Naturgass til Systemoperatøren for videre transporttjenester, som er Gassco AS’ ventilstasjon på Snurrevarden.
5. “**Linjefyll**” er den mengde Naturgass som et Naturgassforetak i henhold til en Transportavtale er forpliktet til å levere for å trykksette/opprettholde trykket i Distribusjonsnettet.
6. «**LNG-anlegget**» skal bety produksjonsanlegget for flytende naturgass lokalisert på «Snurrevarden».
7. “**Måned**” skal bety tidsperioden som starter den første Dagen av en kalendermåned og slutter den første Dagen i den påfølgende kalendermåned.
8. “**Naturgass**” skal bety metangass.
9. “**Naturgassforetak**” skal bety det selskapet som har inngått Transportavtalen, eller dets godkjente etterfølger. Når begrepet “**naturgassforetak**” eller “**naturgassforetakene**” benyttes (uten stor forbokstav), refereres det til andre som transporterer Naturgass i Distribusjonsnettet, Naturgassforetaket inkludert.

10. **“Produktgass”** skal bety gass som oppstår fra lagringen og produksjonen av LNG ved LNG-anlegget.
11. **“Regnskapsmåned”** er kalendermåned som begynner med den første hele Balanseperioden i en Måned og slutter med den siste Balanseperioden i Måned.
12. **“Releveringspunkt(ene)”** skal bety de punktene hvor Systemoperatøren skal relevere Naturgass til Naturgassforetakene, nærmere angitt i Systembeskrivelsen.
13. **“Reservert Kapasitet”** skal bety summen av kapasitetsretter angitt i Sm<sup>3</sup> per Dag som Naturgassforetaket har på Leveringspunktet og Releveringspunkt(ene) i henhold til Transportavtalen.
14. **“RME”** skal bety Reguleringsmyndigheten for energi, utpekt av Olje- og energidepartementet.
15. **“Systemoperatøren”** skal bety den er utpekt som systemoperatør av OED etter naturgassloven § 5.
16. **“TTF”** skal bety “Title Transfer Facility (TTF) Virtual Trading Point”.
17. **“Ubalanse”** skal bety forskjell mellom mengden nominert og/eller levert Naturgass inn i Distribusjonsnettet på Leveringspunktet og mengden Naturgass relevert på Releveringspunktene etter at Linjefyll er hensyntatt.

### 3. Naturgassforetakets hovedforpliktelser

#### 3.1 Nominering

Naturgassforetaket skal for hver Dag nominere det volum av Naturgass som Naturgassforetaket ønsker å levere på Leveringspunktet(ene) og få relevert på Releveringspunkt(ene) (“Daglig Nominering”). Summen av Daglig Nominering på Releveringspunktet må alltid være lik summen av Daglig Nominering på Leveringspunktet(ene), justert for Linjefyll. Systemoperatøren kan imidlertid pålegge Naturgassforetaket å nominere ulike volumer av Naturgass på henholdsvis Leveringspunktet og Releveringspunkt(ene) dersom dette er nødvendig for å rette opp ubalanse som er oppstått i Distribusjonsnettet i relasjon til Naturgassforetaket, eksempelvis som følge av avvik fra de nominerte volumer i Naturgassforetakets faktiske leveranser og/eller releverte volumer av Naturgass.

Daglig Nominering skal ikke overstige Naturgassforetakets Reserverte Kapasitet for den aktuelle Dag, med mindre Systemoperatøren for den aktuelle Dag har pålagt eller samtykket til dette.

Dersom Naturgassforetaket etter tidsfristen for Daglig Nominering gjør en re-nominering, skal Systemoperatøren gjøre rimelige bestrebelser på å akseptere re-nomineringen. Dersom Systemoperatøren aksepterer re-nomineringen, skal den Daglige Transportforpliktelsen være i samsvar med de volumer Naturgass som følger av re-nomineringen.

Daglig Nominering skal automatisk reduseres i den grad dette er nødvendig for å gi plass i Distribusjonsnettet til Produktgass. Produktgass skal kun gis prioritet i de perioder hvor dette er nødvendig av hensyn til sikker og forsvarlig drift av LNG-anlegget. Systemoperatøren skal gi notifikasjon om slik redusert nominasjon så snart Systemoperatøren blir oppmerksom på forholdet, og minimum med fem (5) virkedagers varsel. Kravet om fem (5) virkedagers varsel kommer ikke til anvendelse ved uforutsette hendelser hos Naturgasselskapene sine kunder. Reduksjonen i Daglig Nominering skal i så fall skje forholdsmessig med reduksjonen i øvrige naturgassforetaks daglige nominering.

Systemoperatøren kan fastsette mer detaljerte regler for nominering etter behov.

Vilkår for nominering

3.2 Naturgassforetaket skal straks informere Systemansvarlig dersom det oppstår eller forventes forstyrrelser som kan påvirke de nominerte mengder Naturgass på Leveringspunktet og/eller Releveringspunktene.

#### **4. Systemoperatørens hovedforpliktelser**

4.1 Systemoperatøren er forpliktet til:

- a) å respektere prinsippene for likebehandling av naturgasselskap/markedsaktører;
- b) å organisere balanseoppgjør og informasjonsutveksling knyttet til dette;
- c) å håndtere saldoer, basert på bekreftede nomineringer, faktisk levering og relevering av Naturgass inn til og ut fra Distribusjonsnett;
- d) å varsle Naturgassforetakene ved første anledning om kjente tekniske begrensninger eller andre forhold som kan påvirke Naturgassforetakenes planlagte leveranser av Naturgass inn i Distribusjonsnett.

4.2 Systemoperatøren skal styre balansen i Distribusjonsnett i Balanseperioden ved:

- a) å motta og kontrollere Naturgassforetakenes nominering, herunder at nomineringen er innenfor Reservert Kapasitet;
- b) å avvise nominering som ikke er i henhold til Transportavtalen;
- c) å avvise nominering som ikke tilfredsstiller Artikkel 3.1 i Balansevilkårene;
- d) å gi annet pålegg til et Naturgassforetak der dette er nødvendig for å sikre at nominering og uttak kommer i balanse der hvor nominering ikke tilfredsstiller Artikkel 3.1 eller andre forhold har medført eller vil kunne medføre at Ubalanse oppstår;
- e) å stanse mottak av Naturgass som ikke er i henhold til nominering;
- f) å gjennomføre balanseoppgjør i henhold til Artikkel 5.

4.3 Systemoperatøren skal straks informere Naturgassforetaket om forstyrrelser som kan påvirke Naturgassforetakets nominering eller leveranser av Naturgass.

#### **5. Balanseoppgjør**

5.1 Systemoperatøren skal fastsette skjemaene og datautvekslingsformatene for balanseoppgjør.

5.2 Systemoperatøren skal, med mindre annet fremgår av Transportavtalen, være ansvarlig for å fremskaffe de nødvendige måledataene fra Distribusjonsnettets målepunkter på Leveringspunktet og Releveringspunktene for balanseoppgjør.

5.3 Målet med balanseoppgjøret er å bestemme om det for en Regnskapsmåned foreligger Ubalanse i Distribusjonsnettet. Avvik som skyldes målerunøyaktighet innenfor toleransegrensene fastsatt i forskrift fordeles forholdsvis mellom naturgassforetakene.

5.4 Dersom det for en Regnskapsmåned konstateres Ubalanse og Ubalansen består i at et Naturgassforetak har levert mindre og/eller fått relevert mer enn nominert volum av Naturgass (samlet omtalt som «Meruttak»), skal Naturgassforetaket for den aktuelle Regnskapsmåned betale et meruttaksgebyr ( $M$ ) til Systemoperatøren beregnet i henhold til følgende formel:

$$M = U \times (P \times 1,2)$$

hvor

$U$  = Meruttaket for Regnskapsmåned, omregnet til MWh

$P$  = Gjennomsnittlig TTF Day Ahead/Weekend -pris i Regnskapsmåned, publisert i ICIS Heren European Spot Gas Markets Report, tabell TTF Price Assessment, angitt i EUR/MWh, avrundet til tre desimaler.

Ubalansen gjøres opp ved at Meruttaket hensyntas i Naturgassforetakets neste nominering (høyere nominering på Leveringspunktet enn på Releveringspunkt(ene)).

5.5 Dersom det for en Regnskapsmåned konstateres Ubalanse og Ubalansen består i at et Naturgassforetak har levert mer og/eller fått relevert mindre enn nominert volum av Naturgass (samlet omtalt som «Mindreuttak»), skal Ubalansen gjøres opp ved at dette hensyntas i Naturgassforetakets neste nominering (lavere nominering på Leveringspunktet enn på Releveringspunkt(ene)). Partene skal tilstrebe at det ikke foreligger Mindreuttak ved Transportavtalens avslutning, og skulle dette likevel skje, skal gjenværende volumer tilfalle Systemoperatøren vederlagsfritt. Naturgassforetaket beholder likevel alt ansvar knyttet til slike gjenværende volumer som måtte følge av Transportavtalen, som om volumene ble relevert til Naturgassforetaket.

## 7. Endring av Balansevilkårene

7.1. Balansevilkårene er godkjent av RME, og endringer i Balansevilkårene skal skje i henhold til de prosedyrer som følger av naturgassforskriften § 3-1.

7.2. Systemoperatøren skal informere Naturgassforetakene om endringer i Balansevilkårene skriftlig, minst 30 dager før endringene trer i kraft. De reviderte Balansevilkårene skal publiseres av Systemoperatøren på sine nettsider. Systemoperatøren forplikter seg til å forklare endringene hvis Naturgassforetaket ber om det.